

**Západočeská univerzita v Plzni**

**Fakulta právnická**

**Katedra správního práva**

**Diplomová práce**

**Krizové řízení obce s rozšířenou působností**

**Zuzana Dvořáková**

**Plzeň 2020**

**Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Martin Kopecký, CSc.**

## Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci „Krizové řízení obce s rozšířenou působností“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce.

V Plzni dne 9. 4. 2020

.....

Zuzana Dvořáková

## **Poděkování**

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu své diplomové práce doc. JUDr. Martinu Kopeckému, CSc. za odborné vedení a poskytnuté konzultace při zpracování mé diplomové práce.

Dále bych ráda poděkovala za konzultace také Ing. Oliveru Kapustovi, Kpt. Bc. Ivanu Ledererovi, Dis., JUDr. Heleně Lucákové, Brig. Gen. Ing. Františku Pavlasovi, Ing. Petru Ruhsamovi, Plk. Mgr. Ladislavu Smolovi, Ing. Radku Svobodovi, Plk. Ing. Karlu Šnaiberkovi.

# Obsah

Úvod .....	1
<b>1 Legislativní rámec krizového řízení .....</b>	<b>3</b>
1.1 Historické vymezení .....	3
1.2 Legislativní vymezení.....	4
<b>2 Vymezení základních pojmů .....</b>	<b>7</b>
2.1 Krizové řízení.....	7
2.2 Krizová situace .....	7
2.3 Krizový stav .....	8
2.3.1 Stav nebezpečí.....	10
2.3.2 Nouzový stav.....	13
2.3.3 Stav ohrožení státu.....	14
2.3.4 Válečný stav .....	16
2.4 Krizová opatření.....	16
2.5 Krizové plánování .....	18
2.6 Obec s rozšířenou působností.....	20
<b>3 Organizace veřejné správy v krizovém řízení .....</b>	<b>23</b>
3.1 Orgány krizového řízení .....	23
3.1.1 Orgány krizového řízení na ústřední úrovni .....	23
3.1.1.1 vláda ČR .....	23
3.1.1.2 Ministerstva a jiné ústřední správní orgány, Česká národní banka .....	25
3.1.2 Orgány krizového řízení na územní úrovni.....	26
3.1.2.1 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje .....	27
3.1.2.2 Orgány obce s rozšířenou působností.....	29
3.1.2.3 Orgány obce.....	30
3.2 Ostatní orgány s územní působností.....	32
3.2.1 Bezpečnostní rada kraje .....	32
3.2.2 Krizový štáb kraje.....	33
3.2.3 Územní správní úřady .....	34
<b>4 Další právní aspekty krizového řízení.....</b>	<b>35</b>
4.1 Vybrané povinnosti osob, náhrady za ně .....	35
4.1.1 Pracovní povinnost, pracovní výpomoc.....	35
4.1.2 Povinnost poskytnout věcný prostředek .....	36
4.1.3 Náhrada za omezení vlastnického práva, poskytnutí věcných prostředků a vykonání pracovní povinnosti a pracovní výpomoci.....	37
4.2 Náhrada škody dle krizového zákona .....	38
4.3 Přestupky upravené krizovým zákonem .....	40

<b>5</b>	<b>Krizové řízení v obci s rozšířenou působností Klatovy .....</b>	<b>43</b>
5.1	Obec s rozšířenou působností Klatovy .....	43
5.2	Starosta obce s rozšířenou působností .....	43
5.3	Obecní úřad obce s rozšířenou působností.....	44
5.4	Bezpečnostní rada.....	45
5.4.1	Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností .....	45
5.4.2	Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Klatovy .....	45
5.5	Krizový štáb .....	46
5.5.1	Krizový štáb obce s rozšířenou působností.....	46
5.5.2	Krizový štáb obce s rozšířenou působností Klatovy .....	47
5.6	Krizový plán obce s rozšířenou působností Klatovy .....	48
5.7	Příklad řešení krizové situace.....	50
5.7.1	Orkán 2007 „Kyrill“ .....	50
5.7.2	„Kyrill“ – řešení v obci s rozšířenou působností Klatovy .....	51
5.7.3	„Kyrill“ – shrnutí.....	54
<b>6</b>	<b>Nedostatky právní úpravy krizového řízení .....</b>	<b>56</b>
	<b>Závěr .....</b>	<b>61</b>
	<b>Resumé .....</b>	<b>63</b>
	<b>Seznam použitých zdrojů.....</b>	<b>64</b>

## Seznam použitých zkratk

### Zkratky právních předpisů

krizový zákon	zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
Listina	usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky, ve znění pozdějších předpisů
nařízení vlády č. 462	nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů
přestupkový zákon	zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů
správní řád	zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů
Ústava ČR	ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
ústavní zákon o bezpečnosti ČR	ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů
veterinární zákon	zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů
vodní zákon	zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

zákon o hasičském záchranném sboru	zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů
zákon o HOPKS	zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon o IZS	zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon o krajích	zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů
zákon o lesích	zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon o obcích	zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů
zákon o ochraně veřejného zdraví	Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péče a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů

## **Ostatní zkratky**

hejtman	hejtman kraje, primátor hlavního města Prahy
HZS	hasičský záchranný sbor
ORP	obec s rozšířenou působností
Policie ČR	Policie České republiky
rozhodnutí vlády č. 11	rozhodnutí vlády České republiky č. 11 ze dne 24. ledna 2007
směrnice MV ze dne 24. 11. 2011	směrnice Ministerstva vnitra č. j. MV-117572-2/PO-OKR-2011 ze dne 24. listopadu 2011, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje, krizového štábu obce s rozšířenou působností a krizového štábu obce



## Úvod

Tématem diplomové práce je krizové řízení. Na poli politickém patří toto téma pouze mezi okrajové záležitosti. Krizovému řízení je věnována značně roztráštěná a neúplná právní úprava. To je zřejmě způsobeno tím, že se nevěnuje záležitostem každodenního života, a proto není v popředí zájmů.

Ovšem nelze přehlédnout, že v současné době tato problematika nabývá čím dál větší aktuálnosti. Současný svět se potýká s řadou problémů. Na globální úrovni to může být nedostatek potravin nebo pitné vody, epidemie, populační exploze, terorismus, nekontrolovaná migrace lidí, ekonomická nestabilita a dokonce i válečné konflikty. Všechny tyto problémy se mohou promítnout i do života lidí v jednotlivých regionech. Obyvatelstvo může být ohroženo nejen výše uvedenými riziky, ale i riziky vzniklými v souvislosti s průmyslovými či technologickými haváriemi či hrozbami způsobenými přírodními živly. Všechny zmíněné hrozby mohou ve svém důsledku ohrozit existenci státu, kvalitu života a zdraví obyvatel, mohou vést ke zhoršení životního prostředí, mohou narušit vnitřní bezpečnost či veřejný pořádek a narušit tak fungování společnosti. Tato rizika jsou přesto součástí života státu, mohou mít nespočet podob a je třeba být připraven na jejich řešení. Povinností suverénního státu je zajistit na svém území bezpečnost pro své občany. Zajištění bezpečnosti je základním principem fungování každého státu. Zákonná úprava je prvním krokem k úspěšnému zvládnutí případných krizových situací.

V dnešní době málokdo ví, co pojem krizové řízení znamená a co představuje, jaké důsledky pro občany může mít např. vyhlášení některého druhu krizového stavu. Jak moc mohou být omezeni na svých právech a jaké povinnosti jim mohou být uloženy. Je nepochybně nutné, aby s krizovým řízením a jeho důsledky byl alespoň částečně obeznámen každý.

V práci se věnuji primárně krizovému řízení spojenému s řešením krizových situací na základě krizového zákona, tedy krizovým situacím, které nesouvisejí s obranou České republiky před vnějším napadením. Řešení vnějšího ohrožení vojenského charakteru zmiňuji velmi okrajově. Není v možnostech práce pojmout krizové řízení v tak širokém měřítku, aby bylo možné obsáhnout oblast krizového řízení v celém jeho rozsahu. Pro hlubší pochopení problematiky práci ještě zužuji, a to na krizové řízení v obci s rozšířenou působností, zejména v obci s rozšířenou působností Klatovy.

Cílem mé diplomové práce je popsat a rozebrat problematiku krizového řízení a objasnit základní pojmy s ní související. Zmapovat přehlednost právních předpisů týkajících se krizového řízení, dále zanalyzovat zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) a zhodnotit jeho jednoznačnost a úplnost. A nakonec poukázat na užití krizové legislativy při řešení krizové situace v praxi, konkrétně se zaměřením na obec s rozšířenou působností Klatovy.

Pro zpracování diplomové práce a dosažení stanovených cílů slouží pozitivní právní úprava, která je pouze okrajově doplněna komentáři a články. Bezpochyby velmi důležitým a neopomenutelným zdrojem jsou informace získané od odborníků zabývajících se krizovým řízením, bez kterých by pravděpodobně nebylo možné naplnit cíl práce.

Problematiku krizového řízení rozpracovávám do šesti kapitol. Úvodní kapitoly se věnují legislativnímu vymezení krizového řízení a vymezení základních pojmů. V následujících kapitolách je rozpracována organizace veřejné správy v rámci krizového řízení a činnost jednotlivých orgánů v průběhu přípravy a řešení krizových situací. Ve čtvrté kapitole jsou nastíněny některé právní aspekty krizového řízení. Kapitola zmiňuje například některé povinnosti osob, náhradu škody a přestupky podle krizového zákona. Další kapitola je zaměřena na krizové řízení v obci s rozšířenou působností Klatovy. Závěrečná kapitola je věnována několika vybraným nedostatkům právní úpravy krizového řízení. V neposlední řadě jsou v závěru práce shrnuty poznatky vyplývající z jejího zpracování.

Práce zohledňuje právní stav ke dni 10. 3. 2020.

# 1 Legislativní rámec krizového řízení

## 1.1 Historické vymezení

V 18. a 19. století dochází ke vzniku mnoha liberálních států. Ty přijímají první ústavy a ústavní zákony, ve kterých ukotvují práva a svobody svých občanů. Ani tato práva a svobody však nejsou bez hranic, je třeba definovat situace, při kterých mohou být v určité míře omezena. Jde například i o situace, kdy je stát ohrožen a pro jeho ochranu může být výkon práv a svobod jeho občanů pozastaven. S určitou mírou představitosti lze mluvit o prvních úpravách krizových situací. Mezi první pokusy na našem území můžeme řadit například císařské nařízení č. 136/1868 ř. z., přijaté jako řešení pražských nepokojů.<sup>1</sup>

Počátky současné právní úpravy vychází z druhé poloviny 90. let 20. století. Právní předpisy platné před rokem 1989 nebyly schopny obstát v demokratických poměrech. Bylo třeba je nahradit právními předpisy, které odpovídaly demokratickým principům nové doby. Vzhledem k minulosti největší obavy vzbuzovaly případné válečné konflikty. V roce 1998 tak byl přijat ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky (dále jen „ústavní zákon o bezpečnosti ČR“).

Po několikaletých jednáních nakonec byla v témž roce schválena i tzv. „branná legislativa“. Ta je určena k „zajištění obrany České republiky před vnějším napadením“.<sup>2</sup> Její součástí byl zákon č. 218/1999 Sb., o rozsahu branné povinnosti a o vojenských správních úřadech (branný zákon), který byl v roce 2004 nahrazen zákonem č. 585/2004 Sb., o branné povinnosti a jejím zajišťování, (branný zákon), dále zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky a zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky.<sup>3</sup>

Během příprav a schvalování branné legislativy došlo v roce 1997 k rozsáhlým povodním. Ty ukázaly značné mezery v zákonné úpravě řešení ohrožení podobného charakteru. Chyběla ustanovení upravující práva a povinnosti, jak orgánů veřejné moci, tak i fyzických a právnických osob při

---

<sup>1</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. XXIII.

<sup>2</sup> § 1 zákona č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>3</sup> VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006, s. 28.

těchto mimořádných ohroženích nevojenského charakteru. Z tohoto důvodu byla v roce 2000 přijata tzv. „krizová legislativa“. Do té lze zařadit zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) (dále jen „krizový zákon“), zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o IZS“) a zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o HOPKS“). Všechny tři zmíněné zákony nabyly účinnosti 1. 1. 2001. Krizový zákon je určen primárně k řešení krizových situací, „*kteřé nesouvisejí se zajištěním obrany České republiky před vnějším napadením.*“<sup>4</sup> Zákony o IZS a HOPKS je pak možno použít k řešení ohrožení vojenského i nevojenského charakteru. Tyto dva zákony upravují zajištění a provedení specifických činností v rámci krizového řízení.

## 1.2 Legislativní vymezení

Pokud jde o právní úpravu krizového řízení, je na místě nejprve zmínit právní předpisy nejvyšší právní síly, které stanovují mantinely, ve kterých se musí krizová legislativa pohybovat tak, aby byla v souladu s demokratickými principy právního státu. Jde o ústavní a mezinárodní limity. Prameny práva jsou tedy i ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky (dále jen „Ústava ČR“), Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky (dále jen „Listina“) a mezinárodní smlouvy, kterými je Česká republika vázána.

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR stanovuje základní povinnosti státu související s bezpečností České republiky. Úkolem státu je zajištění svrchovanosti, územní celistvosti, ochrana demokratických principů a ochrana životů, zdraví a majetkových hodnot.<sup>5</sup>

Tento ústavní zákon vymezuje základní ústavní principy zajišťování vnitřní a vnější bezpečnosti České republiky. Konkrétně vymezuje pojmy nouzový stav a stav ohrožení státu. Upravuje možnost zkráceného jednání o návrzích zákonů při stavu ohrožení státu a válečném stavu či zřizuje Bezpečnostní radu státu.

---

<sup>4</sup> § 1 krizového zákona.

<sup>5</sup> Čl. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

*Krizový zákon „stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územně samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajištěním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností.“<sup>6</sup>*

Je třeba mít na paměti, že krizový zákon je právním předpisem veřejného práva. Pro orgány krizového řízení tedy platí, že v rámci přípravy a řešení krizových situací mohou činit pouze to, co jim zákon stanoví, a způsobem, jakým stanoví.<sup>7</sup> Konkrétní pravomoci orgánů krizového řízení budou rozebrány dále v textu práce.

Jak již bylo zmíněno výše, primárně je krizový zákon určen k řešení situací nesouvisějících se zajištěním obrany státu před vnějším napadením. Jeho použití však není vyloučeno ani v tomto případě. Orgány krizového řízení, fyzické a právnické osoby plní úkoly stanovené krizovým zákonem i v případě, kdy je vyhlášen stav ohrožení státu v souvislosti se zajištěním obrany státu před vnějším napadením, i při vyhlášení válečného stavu, pokud zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky nestanoví něco jiného.<sup>8</sup>

Zákon o IZS vymezuje pojem integrovaný záchranný systém. Jedná se o koordinovaný postup složek integrovaného záchranného systému při přípravě na mimořádné události či při provádění záchranných nebo likvidačních prací. Použije se v případě, že je třeba současně provádět záchranné a likvidační práce minimálně dvěma složkami integrovaného záchranného systému. Dále tento zákon vytyčuje složky integrovaného záchranného systému a jejich působnost a pravomoc. Mezi základní složky patří Hasičský záchranný sbor (dále jen „HZS“) České republiky, jednotky požární ochrany, poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky (dále jen „Policie ČR“). Mezi ostatní složky patří např. vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil či neziskové organizace. Tyto složky poskytují svoji pomoc na vyžádání. Zákon také stanovuje působnost a pravomoc státních orgánů, orgánů územně samosprávných celků a práva a povinnost fyzických a právnických osob při mimořádných událostech,

---

<sup>6</sup> § 1 odst. 1 krizového zákona.

<sup>7</sup> Čl. 2 odst. 3 Ústavy ČR a Čl. 2 odst. 2 Listiny. Jde o zásadu legality, která znamená, že institucionální ochrana státu a výkon veřejné moci musí probíhat v rámci právních limitů.

<sup>8</sup> § 39 odst. 3 krizového zákona.

záchranných a likvidačních pracích a krizových stavů, a to jak při přípravě na ně, tak na jejich řešení.<sup>9</sup> Ustanovení tohoto zákona týkající se provádění záchranných a likvidačních prací lze v přiměřeném rozsahu použít i pro řešení krizových situací.<sup>10</sup>

Zákon o HOPKS upravuje zásady a způsob přípravy hospodářských opatření na krizové stavy a jejich přijetí po vyhlášení krizového stavu. Též stanovuje pravomoc vlády, ústředních správních úřadů a jiných správních úřadů a orgánů územně samosprávných celků při přípravě a přijímání hospodářských opatření.<sup>11</sup>

S tímto balíčkem zákonů souvisí další právní předpisy, které lze podpůrně použít při aplikaci krizového zákona. Jde například o zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) (dále jen „veterinární zákon“), zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon) (dále jen „vodní zákon“), zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon o ochraně veřejného zdraví“) či zákon č. 189/1999 Sb., o nouzových zásobách ropy, o řešení stavů ropné nouze a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nouzových zásobách ropy).

Mezi tyto zákony lze např. zařadit také zákon č. 219/1999 Sb. o ozbrojených silách České republiky, který přestože je primárně v oblasti řešení krizových situací zařazen mezi zákony upravující vojenské krizové situace, obsahuje ustanovení umožňující vyžádání si armády v souvislosti s jejím použitím při záchranných pracích i během nevojenských krizových situací.<sup>12</sup>

Krizová legislativa je dotvářena prováděcími právními předpisy. Například samotný krizový zákon předpokládá vydání nařízení vlády k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 tohoto zákona či vydání vyhlášky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k provedení § 9 odst. 3 písm. a) téhož zákona.<sup>13</sup>

---

<sup>9</sup> § 1, § 2, § 3 a § 4 zákona o IZS.

<sup>10</sup> § 28 odst. 3 krizového zákona.

<sup>11</sup> §1 zákona o HOPKS.

<sup>12</sup> § 16 zákona č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>13</sup> Jde o nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění nařízení vlády č. 431/2010 Sb., a vyhlášku č. 281/2001 Sb., kterou se provádí § 9 odst. 3 písm. a) zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění vyhlášky č. 237/2003 Sb.

## 2 Vymezení základních pojmů

### 2.1 Krizové řízení

Krizovým řízením se rozumí „*souhrn řídicích činností orgánů krizového řízení zaměřených na analýzu a vyhodnocení bezpečnostních rizik a plánování, organizování, realizaci a kontrolu činností prováděných v souvislosti s 1. přípravou na krizové situace a jejich řešením, nebo 2. ochranu kritické infrastruktury.*“<sup>14</sup>

Jak vyplývá ze zákonné definice, krizové řízení je určeno nejen k řešení vzniklé krizové situace, ale zahrnuje i fázi přípravnou, jejíž součástí jsou činnosti spojené s přípravou na krizové situace.

### 2.2 Krizová situace

Krizový zákon vymezuje krizovou situaci jako „*mimořádnou událost podle zákona o integrovaném záchranném systému, narušení kritické infrastruktury nebo jiné nebezpečí, při nichž je vyhlášen stav nebezpečí, nouzový stav nebo stav ohrožení státu (dále jen „krizový stav“).*“<sup>15</sup>

Mimořádnou událostí zákon o IZS rozumí „*škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodními vlivy, a také havárie, které ohrožují život, zdraví majetek nebo životní prostředí a vyžadují provedení záchranných a likvidačních prací.*“<sup>16</sup>

V roce 2011 byla zákonná definice krizové situace rozšířena zákonem č. 430/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). Krizovou situací již nejsou jen mimořádné události dle IZS, ale i narušení kritické infrastruktury či jiná nebezpečí. Kritická infrastruktura byla včleněna v souvislosti s implementací evropské směrnice Rady 20008/114/ES ze dne 8. prosince 2008 o určování a označování evropských kritických infrastruktur a o posouzení potřeby zvýšit jejich ochranu do českého právního řádu.

---

<sup>14</sup> § 2 písm. a) krizového zákona.

<sup>15</sup> § 2 písm. b) krizového zákona.

<sup>16</sup> § 2 písm. b) zákona o IZS.

Kritická infrastruktura je pak v krizovém zákoně definována jako „*prvek kritické infrastruktury nebo systém prvků kritické infrastruktury, narušení, jehož funkce by měla závažný dopad na bezpečnost státu, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva, zdraví osob nebo ekonomiku státu.*“<sup>17</sup>

Vymezení krizové situace bylo rozšířeno současně i na jiná nebezpečí. Účelem byla s největší pravděpodobností snaha rozšířit působnost krizového zákona i na situace, které nevznikly v souvislosti s živelnými pohromami nebo technickými haváriemi. V současnosti jde tedy i o krizové situace vzniklé v souvislosti s nejrůznějšími oblastmi společenského života.

Krizové situace jsou tedy nejrůznější situace, které mohou být vyvolané přírodními vlivy, ale i činnostmi člověka. Mohou, ale nemusí vyžadovat provedení záchranných prací. Ohrožují životy, zdraví, majetkové hodnoty či životní prostředí a další hodnoty významné pro existenci státu a **nelze je vyřešit běžnou činností** správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému nebo složek kritické infrastruktury a jedinou možností jejich řešení je vyhlášení krizového stavu v závislosti na intenzitě ohrožení.<sup>18</sup>

Teorie krizového řízení člení krizové situace, jak již bylo zmíněno, na vojenské a nevojenské. Právní předpisy výslovně toto dělení neuvádí, lze ho však odvodit z § 1 krizového zákona. Ten vymezuje působnost krizového zákona na přípravu a řešení krizových situací nesouvisejících se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením. Jeho působnost je tedy směřována na řešení krizových situací nevojenského charakteru. Naproti tomu v § 1 zákona č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky je stanovena jeho působnost v oblasti zajištění obrany České republiky před vnějším napadením. Z toho lze vyvodit, že tento zákon se primárně věnuje krizovým situacím vojenského charakteru.

## 2.3 Krizový stav

Je důležité uvědomit si zásadní rozdíl mezi pojmy krizový stav a krizová situace. Krizová situace vzniká, naproti tomu krizový stav musí být vyhlášen, jde

---

<sup>17</sup> § 2 písm. g) krizového zákona.

<sup>18</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 9.



o právní nástroj. Po vyhlášení krizového stavu je možné omezit lidská práva a svobody, které jsou občanům garantována ústavním pořádkem. Navíc je do rukou orgánů krizového řízení vložena řada dalších pravomocí, které za běžného stavu nelze využít, avšak v tomto případě slouží jako silný nástroj k rychlému a efektivnímu řešení dané situace.

Na základě ústavního zákona o bezpečnosti ČR lze říci, že krizový stav je vyhlášen v případě, že je bezprostředně ohrožena svrchovanost, územní celistvost, demokratické základy ČR nebo ve značném rozsahu vnitřní pořádek a bezpečnost, životy a zdraví, majetkové hodnoty nebo životní prostředí nebo je třeba plnit mezinárodní závazky o společné obraně. Druh krizového stavu je pak zvolen dle intenzity, územního rozsahu a charakteru dané krizové situace.<sup>19</sup>

Teorie krizového řízení zná čtyři úrovně krizových stavů, které jsou vyhlášovány podle různých stupňů intenzity ohrožení hodnot chráněných zákonem. Stav nebezpečí je definován v krizovém zákoně, kde jsou upravena i jeho další specifika. Nouzový stav a stav ohrožení státu jsou vydefinovány v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR. Detaily provedení nouzového stavu jsou uvedeny v krizovém zákoně a dalších zákonech krizové legislativy. Stav ohrožení je konkretizován jak v krizové legislativě, tak v zákonech branné legislativy. Právní úprava je použita v závislosti na tom, jaké ohrožení bylo důvodem vyhlášení stavu ohrožení státu. A nakonec válečný stav, který je v českém právním řádu ukotven v Ústavě. Detaily o jeho použití jsou pak uvedeny v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR a dalších zákonech branné legislativy.

Stav nebezpečí a nouzový stav patří mezi civilní (nevojenské) krizové stavy, které se vyhláší, pokud je nějakým způsobem ohroženo vnitřní bezpečí státu, buď na celostátní, nebo regionální úrovni a jsou ve větší míře ohroženy životy, zdraví, majetkové hodnoty, životní prostředí nebo vnitřní pořádek a bezpečnost. Stav ohrožení státu má specifické postavení. Lze ho vyhlásit při vojenském ohrožení, ale i při vnitřním nebezpečí jako nevojenský krizový stav. Může mít tedy podobu vojenského krizového stavu, ale i podobu civilního krizového stavu. Válečný stav je vojenským krizovým stavem. Jeho úkolem je řešení vojenských krizových situací vzniklých v souvislosti s ohrožením

---

<sup>19</sup> Čl. 2 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

vojenského charakteru. Tato práce se věnuje pouze nevojenským krizovým situacím, a proto je válečný stav zmíněn pouze okrajově.

Válečný stav a stejně tak stav ohrožení nebyly za dobu existence České republiky nikdy vyhlášeny.

### 2.3.1 Stav nebezpečí

Stav nebezpečí je jako jediný z krizových stavů upraven v krizovém zákoně. Jde o první (nejnižší) stupeň krizového stavu vyhlášeného v souvislosti s řešením krizové situace nevojenského charakteru.

Vyhlašuje se jako bezodkladné opatření v případě, že jsou ohroženy životy, zdraví, majetek či životní prostředí a intenzita takového ohrožení nedosahuje značného rozsahu. Dále je nutné splnění podmínky, že dané ohrožení nelze vyřešit běžnými postupy správních úřadů, orgánů krajů a obcí, složek integrovaného záchranného systému a subjektů kritické infrastruktury.<sup>20</sup>

Do roku 2002 bylo součástí definice stavu nebezpečí i ohrožení veřejného pořádku a vnitřní bezpečnosti. Panovaly však názory, že řešení tohoto druhu ohrožení nepatří do působnosti hejtmanů krajů, ale patří do působnosti Policie ČR a ministerstva vnitra. Avšak nelze vyloučit, že některé události ohrožující vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek není možné vyřešit běžnými postupy a svými důsledky mohou ohrozit další zákonem chráněné hodnoty jako životy, zdraví, majetek či životní prostředí. Proto i nadále krizový zákon s jejich řešením počítá, pouze stanovil jednoznačnou odpovědnost ministerstva vnitra a Policie ČR za přípravu na tyto krizové situace.<sup>21</sup>

Novela provedená zákonem č. 430/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů přinesla další dvě změny v definici stavu nebezpečí. V minulosti definice obsahovala další podmínky pro to, aby mohl být stav nebezpečí vyhlášen. Hodnoty výše uvedené musely být ohroženy následkem živelních pohrom, ekologických a průmyslových havárií, nehod nebo jiných nebezpečí. Tyto podmínky jsou v současnosti z definice vynechány. Tato změna

---

<sup>20</sup> Čl. 3 odst. 1 krizového zákona.

<sup>21</sup> VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. s. 84.

byla s největší pravděpodobností důsledkem snahy stanovit, že krizový zákon se vztahuje na co nejširší předem neomezený okruh situací. Druhá změna provedená touto novelou definici rozšířila a to o okruh subjektů, které nejsou schopny svou běžnou činností odvrátit hrozící nebezpečí. Kromě původních správních úřadů a složek integrovaného záchranného systému do definice přibyly orgány krajů a obcí a subjekty krizové infrastruktury.<sup>22</sup>

Při zamyšlení o výše zmíněných změnách však vyvstává otázka, zda kvůli nim nedošlo k roztržité právní úpravě krizových stavů. Vyhlášení nouzového stavu dle ústavního zákona o bezpečnosti ČR je totiž stále možné i na základě ohrožení vnitřní bezpečnosti a veřejného pořádku. Zde byla definice ponechána. Stejně je tomu tak i v případě podmínek pro vyhlášení stavu ohrožení státu. Ve vymezení podmínek nouzového stavu byla na rozdíl od definice stavu ohrožení ponechána podmínka, že se nouzový stav vyhláší v souvislosti s živelnými pohromami, ekologickými či průmyslovými haváriemi, nehodami či jiným nebezpečím.

Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí má jasně daná obsahová pravidla. Je nutné v něm zmínit důvod jeho vyhlášení, který musí splňovat kritéria uvedená v definici stavu nebezpečí a dobu, na kterou je vyhlášen. Dále musí obsahovat územní vymezení a užitá krizová opatření a jejich rozsah. Případné pozdější změny v obsahu krizových opatření je nutné vyhlásit stejným způsobem jako samotný krizový stav. Stav nebezpečí se vyhláší pro území kraje nebo jeho části. Před rokem 2002, kdy byla provedena reforma veřejné správy, jej bylo možné vyhlásit i pro území okresu.<sup>23</sup>

Oprávnění k vyhlášení stavu nebezpečí má hejtman kraje. V případě Prahy toto oprávnění náleží primátorovi hlavního města Prahy<sup>24</sup>. Ti jsou o vyhlášení stavu nebezpečí povinni ihned informovat vládu, ministerstvo vnitra a kraje, které by mohly být krizovou situací též dotčeny.<sup>25</sup>

Zákon stanovuje, že stav nebezpečí lze vyhlásit pouze na nezbytně nutnou dobu, nejvýše na 30 dnů. Doba trvání by měla být v rozhodnutí specifikována co

---

<sup>22</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 25.

<sup>23</sup> § 3 odst. 2 krizového zákona.

<sup>24</sup> Pro potřeby tohoto textu bude dále pod pojmem „hejtman“ zařazen i primátor hlavního města Prahy.

<sup>25</sup> § 3 odst. 3 krizového zákona.

nejpřesněji. Ideálním řešením je vyhlášení s účinností přímo od určité hodiny. Pokud by doba trvání tohoto krizového stavu měla být delší než uvedených třicet dnů, potřebuje k jejímu prodloužení hejtman souhlas vlády. Vláda by spolu se souhlasem o prodloužení měla stanovit i dobu, o kterou se trvání stavu nebezpečí prodlužuje. V případě, že krizová situace trvá i nadále, může hejtman opět požádat vládu o souhlas s dalším prodloužením.<sup>26</sup>

Podmínkou platnosti rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí je jeho vyhlášení ve Věstníku právních předpisů kraje, jež je upraven v § 8 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení) (dále jen „zákon o krajích“). Rozhodnutí se dále uveřejňuje na úřední desce příslušného kraje a na úředních deskách obcí, kterých se stav nebezpečí také týká. Krajský úřad je též povinen jej zveřejnit i jiným způsobem, tak aby byla informována co největší část veřejnosti, například televizním, rozhlasovým vysíláním či místními rozhlasy. V současné době by mezi nejefektivnější způsoby určitě patřil i internet nebo sociální sítě. Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí nabývá účinnosti dnem, který se v něm zveřejní. Rozhodnutí by však nikdy nemělo nabýt účinnosti dříve, než je vyhlášeno ve Věstníku právních předpisů kraje.<sup>27</sup>

V případě, že krizovou situaci nelze účelně vyřešit pouhým vyhlášením stavu nebezpečí, hejtman v co nejkratším čase požádá vládu o vyhlášení nouzového stavu. Účinnost krizových opatření vyhlášených hejtmanem v souvislosti se stavem nebezpečí pak končí dnem, kdy je vyhlášen nouzový stav, pokud vláda neurčí, že budou platit i nadále. V tomto případě jde pak o vládní krizová opatření.<sup>28</sup>

Existují dva způsoby, jak může být stav nebezpečí ukončen. Za prvé konec může nastat uplynutím doby, na kterou byl stav nebezpečí stanoven. Za druhé může být ukončen před uplynutím této doby a to rozhodnutím hejtmana či vlády. Vláda je povinna stav nebezpečí zrušit v případě, že nejsou naplněny podmínky pro jeho vyhlášení. Vládní rozhodnutí o zrušení stavu nebezpečí je nutné zveřejnit obdobným způsobem, kterým probíhá zveřejnění vyhlášení o stavu nebezpečí.<sup>29</sup>

---

<sup>26</sup> § 3 odst. 4 krizového zákona.

<sup>27</sup> § 3 odst. 6 krizového zákona.

<sup>28</sup> § 3 odst. 5 krizového zákona.

<sup>29</sup> § 3 odst. 8 a 9 krizového zákona.

### 2.3.2 Nouzový stav

Dalším krizovým stavem je nouzový stav. Ten je upraven v ústavním zákoně o bezpečnosti. I tento krizový stav se řadí mezi krizové stavy nevojenského charakteru.

Nouzový stav může být vyhlášen „v případě živelních pohrom, ekologických nebo průmyslových havárií, nehod nebo jiného nebezpečí, které ve značném rozsahu ohrožují životy, zdraví nebo majetkové hodnoty anebo vnitřní pořádek a bezpečnost.“<sup>30</sup> Základní hranice mezi stavem nebezpečí a nouzovým stavem je stanovena rozdílnou intenzitou ohrožení. Stav nebezpečí je vyhlášen v případě, že ohrožení nedosahuje intenzity značného rozsahu, naproti tomu stav nouze je vyhlášen v případě, že intenzita ohrožení dosáhne značného rozsahu. Tato dělicí čára tvoří velmi nejistou hranici. Intenzitu značného rozsahu není možné teoreticky vymezit, jde o neurčitý právní pojem. Jeho význam je nutné posuzovat v každém případě zvlášť a individuálně. Jde o krizový stav, který vyhláší vláda. V případě nebezpečí z prodlení je oprávněn jej vyhlásit předseda vlády. Vláda pak jeho rozhodnutí musí do 24 hodin schválit nebo zrušit. O vyhlášení stavu nouze by měla být neprodleně informována i Poslanecká sněmovna, která může vyhlášení zrušit.<sup>31</sup>

Nouzový stav může být vyhlášen pouze z výše uvedených důvodů na určitou dobu a na určitém území. V rámci právní jistoty je povinností vlády vymezit důvody, území i dobu s co největší určitostí. Důvod vyhlášení by měl korespondovat s demonstrativním výčtem ohrožení vymezeným v čl. 5 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Co se týče vymezení území, stav nouze je možné vyhlásit jak na určitou část území, tak na celé území státu. Podmínkou je jasné vymezení území, kterého se krizový stav bude týkat. Vláda je při vyhlášení stavu nouze povinna vymezit práva, která se v souladu s Listinou omezí a určit povinnosti, které se ukládá. Podrobnosti o těchto právech a povinnostech stanoví krizový zákon. Vymezení se uvádí v podobě, kterou

---

<sup>30</sup> Čl. 5 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

<sup>31</sup> Čl. 5 odst. 3,4 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

definuje krizový zákon. Forma konkrétního provedení je pak ponechána na orgánech krizového řízení.<sup>32</sup>

Nouzový stav může být stejně jako stav nebezpečí vyhlášen pouze na dobu maximálně 30 dnů. V případě nutnosti může být tato doba prodloužena, ale to jen s předchozím souhlasem Poslanecké sněmovny.<sup>33</sup>

Jak ústavní zákon o bezpečnosti ČR uvádí, nouzový stav může být ukončen dvěma různými způsoby. Skončí buď uplynutím doby, na kterou byl vyhlášen nebo před koncem této doby a to tak, že jej ukončí vláda nebo Poslanecká sněmovna.<sup>34</sup>

### 2.3.3 Stav ohrožení státu

Stav ohrožení státu je krizovým stavem upraveným v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR. Na rozdíl od dvou předchozích krizových stavů může být civilním krizovým stavem, ale i vojenským krizovým stavem.

Stav ohrožení státu může být vyhlášen „*je-li bezprostředně ohrožena svrchovanost státu nebo územní celistvost státu anebo jeho demokratické základy.*“<sup>35</sup>

Oprávnění k vyhlášení stavu ohrožení státu má Parlament České republiky, činí tak na návrh vlády. K tomu, aby mohlo být přijato usnesení o vyhlášení stavu ohrožení, je nutné, aby při hlasování byla pro návrh nadpoloviční většina všech poslanců a nadpoloviční většina všech senátorů.<sup>36</sup>

Stav ohrožení státu je v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR upraven v mnohem menší míře než stav nouzový. Ve vymezení nejsou vůbec uvedeny zdroje ohrožení, které mohou vést k vyhlášení stavu ohrožení státu. Pojem je vydefinován pouze vymezením hodnot, které mají být chráněny. Stav ohrožení státu pojímá bezpečnost v širším měřítku. Zdroj ohrožení může být způsoben ohrožením vzniklým uvnitř státu, ale i ohrožením vnějším, typicky vojenským. Pro vyhlášení nejsou stanoveny žádné povinné formální náležitosti, jako tomu bylo u stavu nebezpečí a nouzového stavu. Při vyhlášení není nutné uvádět

---

<sup>32</sup> Čl. 6 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

<sup>33</sup> Čl. 6 odst. 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

<sup>34</sup> Čl. 6 odst. 3 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

<sup>35</sup> Čl. 7 odst. 1 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

<sup>36</sup> Čl. 7 odst. 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

důvody ani časové vymezení trvání. Pokud nebude specifikována doba trvání, bude stav ohrožení státu platit až do jeho zrušení. Co se týče územního vymezení, není ani to nutnou náležitostí vyhlášení. Dle čl. 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR je stav ohrožení státu vyhlášován pro omezenou nebo celou část území státu. Pokud tedy vymezení území nebude při vyhlásování specifikováno, platí, že je tento krizový stav vyhlášován pro celé území republiky. „*Nízké nároky na formální náležitosti vyhlášení stavu ohrožení státu jsou naopak kompenzovány tím, že je stanoven poměrně vysoký práh konsensu pro jeho vyhlášení. Vyhlásit stav ohrožení státu je možné pouze na návrh vlády a musí o něm rozhodnout obě komory parlamentu.*“<sup>37</sup> „*Na vyhlášení se tedy musí usnést tři odlišná politická tělesa.*“<sup>38</sup>

Ústavní zákon o bezpečnosti ČR nijak neupravuje, jakým způsobem dochází ke zrušení stavu ohrožení státu, a to hlavně v případě, kdy nebyla stanovena přesná doba jeho trvání. Při srovnání stavu ohrožení státu se stavem nebezpečí a nouzovým stavem by šlo logicky vyvodit, že ke zrušení stavu ohrožení je příslušný stejný orgán, který jej vyhlásil, tedy Parlament České republiky. Může tak učinit na návrh, ale i bez návrhu vlády. Vzhledem k tomu, že neexistují žádné podmínky pro zrušení stavu ohrožení státu, nelze ani předpokládat, že k jeho zrušení je při hlasování třeba stejný počet hlasů, jako je tomu u jeho vyhlášení. Ke zrušení stavu ohrožení státu tedy nejspíše při hlasování postačí souhlas prosté většiny. Pro návrh musí tedy být většina přítomných členů poslanecké sněmovny a většina přítomných členů senátu.<sup>39</sup>

Důsledky vyhlášení stavu ohrožení státu nejsou specifikovány v ústavním zákoně o bezpečnosti ČR, ale v dalších zvláštních zákonech. Upravuje je například krizový zákon nebo zákony branné legislativy v závislosti na druhu ohrožení, které řeší.

---

<sup>37</sup>RYCHETSKÝ, P. *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. s. 1156.

<sup>38</sup>RYCHETSKÝ, P. *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. s. 1156.

<sup>39</sup>RYCHETSKÝ, P. *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. s. 1157.

### 2.3.4 Válečný stav

Vymezení válečného stavu je uvedeno v Ústavě, specifika pak uvádí ústavní zákon o bezpečnosti ČR a další zákony branné legislativy. Krizový zákon se válečným stavem nezabývá, jeho působnost je určena k řešení krizových situací nesouvisejících se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením. Válečný stav je vyhlášen v případě ohrožení vojenského charakteru.

Válečný stav je vyhlášen „*je-li Česká republika napadena, nebo je-li třeba plnit mezinárodní smluvní závazky o společné obraně.*“<sup>40</sup> Vyhlášení tohoto krizového stavu umožňuje použít veškeré dostupné prostředky fyzických a právnických osob a státu k odražení ozbrojeného vpádu.

Nejzásadnější rozdíl mezi stavem ohrožení státu a válečným stavem je to „*že válečný stav se tradičně vztahuje k vnějšímu nebezpečí představovanému aktérem mezinárodních vztahů, kdežto stav ohrožení státu vychází vstříc potřebám širšího pojetí bezpečnosti.*“<sup>41</sup>

## 2.4 Krizová opatření

Pro zvládnutí krizových situací jsou využívány zvláštní postupy a činnosti. Jde o krizová opatření, díky nimž jsou následky krizových situací odvráceny nebo alespoň minimalizovány. Jde výhradně o opatření realizovaná při řešení krizové situace. Opatření dle krizového zákona, která se realizují v souvislosti s přípravou na krizové situace, nelze nazývat krizovými opatřeními.<sup>42</sup>

Zákon vymezuje, jaká krizová opatření mohou být nařízena za jednotlivých krizových stavů, jaký krizový orgán je oprávněn je nařídit a v jakém územním rozsahu.

Je třeba mít na paměti, že všechna krizová opatření, která jsou nařízena v rozhodnutí o vyhlášení krizového stavu, lze použít pouze a jen k řešení dané krizové situace. Mohou být použita pouze v rozsahu, který je nutný k překonání krizové situace.

---

<sup>40</sup> Čl. 43 odst. 1 Ústavy ČR.

<sup>41</sup> RYCHETSKÝ, P. *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. s. 1158.

<sup>42</sup> Např. § 4 odst. 1 písm. d) krizového zákona. Stanovení průřezových a odvětvových kritérií pro určení prvku kritické infrastruktury.



Krizová opatření jsou pro řešení krizových situací neopominutelným prostředkem. Nejde jen o technické a organizační opatření, ale i opatření, která mají schopnost zasáhnout do práv a povinností jednotlivce. Na základě krizových opatření je osoba povinna něco vykonat, něco strpět atd. Jak již bylo zmíněno výše, krizová legislativa patří do oblasti veřejného práva a orgány veřejné moci jsou tedy oprávněny činit pouze to, co jim zákon dovoluje a způsobem, který stanovuje.<sup>43</sup> Pro použití krizových opatření existuje celá řada ústavních a mezinárodních limitů, ve kterých musí být krizová opatření realizována. Mohou být nařízena pouze subjekty, které jsou k jejich nařízení zákonem zmocněny. Pravomoc těchto orgánů je stanovena zákonem.<sup>44</sup>

V souvislosti s omezením základních práv a svobod je třeba neopomenout základní ústavní limity. Článek 4 Listiny uvádí, že povinnosti mohou být ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích. Při omezování základních práv a svobod musí být šetřeno jejich podstaty a smyslu. Je třeba uplatnit princip proporcionality a provést test proporcionality<sup>45</sup>. Ten je složen ze tří hledisek. Prvním hlediskem je vhodnost omezení. Je-li toto omezení schopno dosáhnout požadovaného účelu, je toto hledisko naplněno. Druhým hlediskem je potřebnost. Toto hledisko je naplněno tehdy, není-li daného výsledku možno dosáhnout jinými prostředky, které jsou k základním právům a povinnostem šetrnější. Třetím hlediskem je poměrování, při němž dochází k porovnání závažnosti ve střetu stojících základních práv.

Krizový zákon vymezuje, která práva a svobody mohou být za nouzového stavu a stavu ohrožení státu omezena. Toto obecné vymezení lze nalézt v § 5 krizového zákona. Pokud za těchto krizových stavů dojde k ohrožení života a zdraví osob, může být při následné evakuaci omezeno jejich právo na nedotknutelnost osob a nedotknutelnost obydlí. Může dojít i k omezení práva vlastníka nebo uživatele majetku. Za tato omezení náleží osobám přiměřená náhrada. Dále může být omezeno právo na svobodný pohyb, právo shromažďovací a právo na stávkou. V případě nutnosti lze omezit i právo na výkon

---

<sup>43</sup> Jde o princip legality, který vychází nejen z Ústavy ČR, ale i Listiny.

<sup>44</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 9-10.

<sup>45</sup> Viz Nález Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 1554/08.

podnikatelské činnosti, a to v případě, že by mohla taková činnost ohrozit uplatnění krizových opatření.

Krizový zákon v době řešení krizové situace předpokládá použití krizových opatření, která platí jak pro fyzické, právnické tak fyzické podnikající osoby. Ty spočívají např. v evakuaci osob, zákazu vstupu na stanovená místa, v uložení pracovní povinnosti nebo výpomoci, v zajištění péče o děti a mládež rodičů účastnících se řešení krizové situace, provedení nezbytných stavebních prací, terénních úprav.<sup>46</sup>

Krizová opatření jsou uvedena i v dalších zákonech. Např. při povodních se využijí opatření uvedená ve vodním zákoně, při ohrožení zdraví obyvatelstva epidemiemi zákon o ochraně veřejného zdraví, při ohrožení obyvatel a zvířat zvířecími nemocemi veterinární zákon, při záchranných a likvidačních pracích zákon o IZS.<sup>47</sup>

## 2.5 Krizové plánování

Krizové plánování je velmi důležitou součástí krizového řízení. Slouží k vytvoření plánovací dokumentace (plánů). Ty jsou vytvářeny již před vznikem krizové situace a slouží jako pomůcky pro postup při jejím řešení. Měly by být jasné, stručné a co nejkonkrétnější, aby poskytly pracovníkům orgánů krizového řízení jasný návod.

*„Krizový plán je základním plánovacím dokumentem obsahujícím souhrn krizových opatření a postupů k řešení krizových situací. Jeho účelem je vytvořit podmínky pro zajištění připravenosti na krizové situace a jejich řešení pro orgány krizového řízení a další dotčené subjekty.“<sup>48</sup>*

Povinnost zpracovat krizové plány je stanovena krizovým zákonem. Povinnost jej zpracovat mají ministerstva a jiné správní úřady, Česká národní banka, HZS kraje (krizový plán kraje i krizový plán obcí s rozšířenou působností).<sup>49</sup> Mimo tyto subjekty zpracovávají svůj vlastní krizový plán např.

---

<sup>46</sup> § 6 krizového zákona.

<sup>47</sup> VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. s. 116.

<sup>48</sup> Magistrát hlavního města Prahy. *Krizový plán* [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/krizovy-plan>.

<sup>49</sup> § 9 odst. 2, § 13 odst. 2, § 15 odst. 1 krizového zákona.

i Kancelář Poslanecké sněmovny, Kancelář prezidenta republiky, Nejvyšší kontrolní úřad.<sup>50</sup>

Obsahové náležitosti a způsob zpracování jednotlivých krizových plánů uvádí § 15 a § 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (dále jen „nařízení vlády č. 462“). Krizový plán má tři části: základní část, operativní část a pomocnou část. Jako doporučující dokument pro bližší specifikaci postupu tvorby krizových plánů nabyla 1. 8. 2011 účinnosti Metodika zpracování krizových plánů podle § 15 až 16 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) č. j. MV-7685-1/PO-OKR-2011.<sup>51</sup>

Dalším důležitým dokumentem je plán krizové připravenosti. I ten je, stejně jako krizový plán, tvořen třemi částmi. Povinnost tvorby tohoto plánu mají podle § 29 krizového zákona právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které se podílejí na opatřeních stanovených krizovým plánem. Jde o „*plán, ve kterém je upravena příprava příslušné právnické osoby nebo podnikající fyzické osoby k řešení krizových situací.*“<sup>52</sup>

Obsahové náležitosti a způsob zpracování plánů krizové připravenosti uvádí stejně jako u krizového plánu nařízení vlády č. 462. Pro plány krizové připravenosti též existuje Metodika zpracování plánů krizové připravenosti podle § 17 až 18 nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon) č. j. MV-140690-1/PO-PKR-2011.

Nedílnou součástí krizového plánování jsou např. i havarijní plány tvořené pro případné mimořádné události řešené dle zákona o IZS.

---

<sup>50</sup> § 28 odst. 2 krizového zákona.

<sup>51</sup> Příloha metodiky obsahuje vzor vyhlášení stavu nebezpečí, vzor rozhodnutí o změně krizových opatření a vzor rozhodnutí o zrušení stavu nebezpečí. Tyto vzory byly vypracovány Ministerstvem vnitra jako pomůcka k zajištění jednotnosti postupu při krizových stavech. Jejich hlavním účelem je zajištění zákonnosti takových rozhodnutí. Avšak metodika má pouze doporučující charakter, není závazná. Je tedy pouze na hejtmanovi, zda tyto vzory využije.

<sup>52</sup> § 29 odst. 1 krizového zákona.

## 2.6 Obec s rozšířenou působností

S pojmem obec s rozšířenou působností (dále jen „ORP“) se lze v praxi setkat od 1. 1. 2003. Do právního řádu byl tento institut zařazen v souvislosti se zrušením okresních úřadů k 31. 12. 2002.

Když pojem veřejné správy rozdělíme na základě toho, komu je přiřítána, veřejnou správu lze rozdělit na státní správu a samosprávu.

Nositelem státní správy je stát. Ten však státní správu nevykonává sám. Buď ji vykonávají orgány státu, v tom případě jde o přímý výkon státní správy, pakliže je vykonavatelem veřejné správy jiný nositel veřejné správy, kterému byl výkon státní správy svěřen, jde o nepřímý výkon státní správy.<sup>53</sup>

Pokud jde o definici pojmu samosprávy, jde o výkon veřejné správy jiným nositelem odlišným od státu, který ji vykonává svým jménem a na svou odpovědnost, relativně nezávisle.<sup>54,55</sup> Takovým nositelem mohou být územní, profesní nebo zájmové samosprávné korporace.

*„Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“*<sup>56</sup> Na základě výše uvedeného členění lze působnost územně samosprávných celků rozdělit na dvě skupiny. Jde o působnost samostatnou (vlastní) a působnost přenesenou<sup>57</sup> (cizí).

Na základě § 35 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) (dále jen „zákon o obcích“) lze do samostatné působnosti obce zařadit *„záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce.“*<sup>58</sup> Obdobné ustanovení týkající se

---

<sup>53</sup> KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 73-74. Jde o projev principu vertikální dekoncentrace veřejné správy. Moc je delegována na nižší úroveň. Mezi vyššími a nižšími orgány existuje vztah nadřízenosti a podřízenosti. Nižší orgán je povinen se v zákonem stanovených mezích podřizovat příkazům vyšších orgánů.

<sup>54</sup> KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 102. Jedná se o právní pojetí samosprávy.

<sup>55</sup> KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 73. Jde o projev principu decentralizace. *„Decentralizace spočívá v přenechání části veřejné správy v podobě delegace působnosti a pravomoci na jiného nositele (na jiný subjekt) veřejné správy, aby tento nositel vykonával určité úkoly veřejné správy jako své vlastní.“* Mezi orgány státu a orgány odlišných nositelů veřejné správy není vztah nadřízenosti a podřízenosti.

<sup>56</sup> Čl. 99 Ústavy ČR.

<sup>57</sup> Jde o nepřímý výkon státní správy orgánů jiných subjektů než je stát.

<sup>58</sup> § 35 odst. 1 zákona o obcích.

samostatné působnosti kraje obsahuje i zákon o krajích.<sup>59</sup> Půjde o záležitosti, které svým významem nepřesahují zájmy týkající se přímo územně samosprávného celku.

O přenesenou působnost půjde u záležitostí, které svým významem přesahují zájmy územně samosprávného celku a stát má zájem na tom, aby byly vykonávány jednotně. Často půjde o záležitosti, v rámci nichž může dojít k dotčení základních práv a svobod.<sup>60</sup> Výkon přenesené působnosti má pro územně samosprávné celky povahu povinnosti.<sup>61</sup> Kraje a obce vykonávají činnosti patřící do přenesené působnosti jménem státu.

Ústava ČR stanovuje, že „výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li tak zákon.“<sup>62</sup> Vzhledem k tomu, že toto ustanovení je uvedeno v hlavě sedmé Ústavy ČR, lze dovodit, že za orgány samosprávy jsou považovány orgány územně samosprávných celků. Jednotlivé zákony pak specifikují, jaký orgán obce či kraje je v konkrétní věci příslušný k nepřímému výkonu státní správy. Výkon přenesené působnosti převážně vykonávají krajské a obecní úřady.

Zákonnou definici pojmu obce uvádí zákon o obcích. „Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce.“<sup>63</sup>

Všechny kraje vykonávají přenesenou působnost ve stejném rozsahu. Naopak obce lze rozdělit na tři typy podle toho, v jaké míře na ně byl přenesen výkon státní správy. Obcí I. typu je obec se základním rozsahem přenesené působnosti, obcí II. typu je obec s pověřeným obecním úřadem a obcí III. typu je ORP.<sup>64</sup> V rámci výkonu přenesené působnosti vydávají orgány obce nařízení<sup>65</sup> a další akty. Při vydávání nařízení jsou vázány zákony a jinými právními předpisy. V ostatních případech se též musí řídit usneseními vlády a směrnicemi ústředních správních úřadů publikovaných ve Věstníku vlády pro orgány krajů

---

<sup>59</sup> § 14 odst. 1 zákona o krajích. „Do samostatné působnosti kraje patří záležitosti, které jsou v zájmu kraje a občanů kraje, pokud nejde o přenesenou působnost kraje.“

<sup>60</sup> KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 167.

<sup>61</sup> § 2 odst. 2 zákona o krajích. Analogicky lze tuto povinnost dovodit i pro obce.

<sup>62</sup> Čl. 105 Ústavy ČR.

<sup>63</sup> § 1 zákona o obcích.

<sup>64</sup> § 61 odst. 1 zákona o obcích.

<sup>65</sup> Dle § 102 odst. 2 písm. d) zákona o obcích je k vydávání nařízení obce oprávněna Rada obce.

a obcí a opatřeními přijatými při kontrole výkonu přenesené působnosti dle zákona o obcích.<sup>66</sup>

Obcemi I. typu jsou všechny obce na území České republiky. Orgány těchto obcí vykonávají přenesenou působnost pouze v základním rozsahu. Obce s pověřeným obecním úřadem jsou všechny obce, jejichž obecní úřady vykonávají přenesenou působnost nejen na svém území, ale i na území obcí I. typu. Výčet obcí s pověřeným obecním úřadem je stanoven v příloze č. 1 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností.<sup>67</sup>

Obce třetího typu (ORP) vykonávají státní správu na svém území, ale i na území obcí I. a II. typu, které leží v jejich obvodu. „*Obecnímu úřadu v obci stanovené zákonem<sup>68</sup> jako obec s rozšířenou působností náleží při výkonu přenesené působnosti územní působnost pro vlastní obec v základním rozsahu přenesené působnosti ve smyslu § 61 odst. 1 písm. a) zákona o obcích a v rozsahu působnosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností pro územní obvod stanovený vyhláškou Ministerstva vnitra<sup>69</sup> jako správní obvod obce s rozšířenou působností.*“<sup>70</sup> ORP vykonávají v rámci přenesené působnosti na základě zvláštních zákonů např. tyto činnosti: evidence obyvatel<sup>71</sup>, vydávání občanských průkazů<sup>72</sup>, pasů<sup>73</sup> a řidičských oprávnění<sup>74</sup>, evidence motorových vozidel<sup>75</sup> nebo státní správa lesů<sup>76</sup>.

---

<sup>66</sup> § 61 odst. 2 zákona o obcích.

<sup>67</sup> § 61 odst. 1 písm. a) a § 64 zákona o obcích.

<sup>68</sup> Viz zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>69</sup> Viz vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>70</sup> KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. s. 198.

<sup>71</sup> Viz zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů (zákon o evidenci obyvatel), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>72</sup> Viz zákon č. 328/1999 Sb., o občanských průkazech, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>73</sup> Viz zákon č. 329/1999 Sb., o cestovních dokladech, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>74</sup> Viz zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změně některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>75</sup> Viz zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>76</sup> Viz zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

## **3 Organizace veřejné správy v krizovém řízení**

### **3.1 Orgány krizového řízení**

Dle krizového zákona existují dva typy orgánů fungující v rámci krizového řízení. Podle hlavy II jsou to orgány krizového řízení a dle hlavy III ostatní orgány s územní působností.

Přestože krizový zákon naznačuje výše uvedené členění, je otázkou, zda jej zákonodárce zamýšlel takto vytvořit. Je možné, že jde pouze o náhodné seskupení vzniklé při novelizacích krizového zákona. Proč jinak by se zákonodárce nepokusil konkrétně vydefinovat pojem orgán krizového řízení. Tato definice není obsažena v žádném zákoně.

#### **3.1.1 Orgány krizového řízení na ústřední úrovni**

Výkon veřejné moci v oblasti krizového zákona v organizačním pojetí je představován především orgány krizového řízení. Ty lze na základě krizového zákona rozdělit na orgány krizového řízení s působností na ústřední a územní úrovni. Následující podkapitola se bude věnovat organizaci veřejné správy na ústředí úrovni.

##### **3.1.1.1 Vláda ČR**

Vrcholné postavení mezi orgány krizového řízení zaujímá vláda ČR. To vyplývá již z jejího vymezení v Ústavě, jakožto vrcholného orgánu veřejné moci.<sup>77</sup>

Vláda se ovšem neřadí mezi orgán státní správy, ale je v čele výkonné moci, jejíž součástí je státní správa. Vláda řídí systém státní správy, je oprávněna zadávat úkoly a kontrolovat jejich plnění. Z toho vyplývá, že i v oblasti krizového řízení je nadřazena ostatním orgánům krizového řízení, jako jsou ministerstva a ústřední správní úřady.<sup>78</sup>

---

<sup>77</sup> Čl. 67 odst. 1 Ústavy ČR.

<sup>78</sup> Výčet ministerstev a ústředních správních úřadů uveden v § 1 a § 2 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky (kompetenční zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Jako ustálený pracovní orgán vlády funguje Bezpečnostní rada státu. Její existenci stanovil čl. 9 ústavního zákona o bezpečnosti ČR. Jejím úkolem je příprava návrhů opatření k zajištění bezpečnosti státu. Bezpečnostní rada státu je sestavena z členů vlády a předsedá jí předseda vlády. Zasedání rady se má právo účastnit i prezident republiky.<sup>79</sup>

Vláda zřizuje i další pracovní orgán, což je Ústřední krizový štáb. Ten je určen k řešení krizových situací. Není to orgán stálý, aktivuje se až v případě vzniku krizové situace. V případě, že jde o krizovou situaci nevojenského charakteru, je do čela Ústředního krizového štábu předsedou vlády jmenován ministr vnitra, v případě vojenské krizové situace je jím jmenován ministr obrany.<sup>80</sup>

Bezpečnostní rada státu i Ústřední krizový štáb jsou pouze pracovními orgány. Nejsou tedy oprávněny ukládat povinnosti osobám a subjektům stojícím mimo ně. „Rozdíl mezi Bezpečnostní radou státu a Ústředním krizovým štábem spočívá v tom, že Bezpečnostní rada státu je zřízena přímo *lex contitutione*, konkrétně ústavním zákonem o bezpečnosti ČR, kdežto Ústřední krizový štáb má být zřízen až rozhodnutím vlády na základě zmocnění běžným zákonem, což je v tomto případě krizový zákon.“<sup>81</sup>

Působnost a pravomoc vlády je vymezena krizovým zákonem. Vláda jako orgán krizového řízení má například tyto pravomoci: vyslovuje souhlas s prodloužením stavu nebezpečí, zrušuje vyhlášený stav nebezpečí, vyhláší nouzový stav, předkládá návrh na vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, vydává nařízení k provedení zákona, zajišťuje připravenost státu na řešení krizových situací. Vláda je v době nouzového stavu též oprávněna ukládat krizová opatření, jimiž omezuje základní práva a svobody.<sup>82</sup> Jejich konkrétní vymezení je stanoveno v § 6 a § 7 krizového zákona.

---

<sup>79</sup> Čl. 9 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

<sup>80</sup> Usnesení vlády České republiky č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008.

<sup>81</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 43.

<sup>82</sup> VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. s. 180-182.



### 3.1.1.2 Ministerstva a jiné ústřední správní orgány, Česká národní banka

Mezi další orgány krizového řízení lze zařadit jednotlivá ministerstva a jiné ústřední správní orgány. Působnost těchto ústředních správních úřadů je primárně stanovena v zákoně č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky.

Krizový zákon určuje jejich působnost a pravomoc v oblasti krizového řízení. Jedná se např. o zřizování pracovišť krizového řízení, zpracovávání krizového plánu, zřizování krizových štábů, organizace okamžitých oprav veřejných zařízení potřebných pro přežití obyvatelstva, poskytování informací z informačních systémů veřejné správy bez zbytečných odkladů.<sup>83</sup>

Ne všechna ministerstva jsou v krizovém zákoně vymezena, přestože se na řešení krizových situací v určitých případech též podílejí. Krizový zákon výslovně zmiňuje Ministerstvo vnitra, Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo dopravy, Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Ministerstvo vnitra je ústředním orgánem státní správy v oblasti krizového řízení a ochranu obyvatelstva. „*Ministerstvo vnitra odpovídá za přípravu a řešení krizových situací souvisejících s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem a přitom určuje a kontroluje postupy Police České republiky.*“<sup>84</sup>

Ministerstvo zdravotnictví plní v oblasti krizového řízení funkci koordinace ochrany veřejného zdraví. Zajišťuje nákupy a distribuci potřebných léčivých prostředků, rozhoduje o míře uplatnění zdravotnických služeb.<sup>85</sup>

Ministerstvo dopravy je ústředním orgánem státní správy v oblasti dopravy. V době krizových stavů je oprávněn uložit omezení v dopravě drážní, silniční, letecké i vodní.<sup>86</sup>

Ministerstvo průmyslu a obchodu je ústředním orgánem státní správy v oblasti energetiky. Při řešení krizových situací je oprávněno uložit povinnost k zabezpečení energetických potřeb státu.<sup>87</sup>

Jak již bylo uvedeno, vedle ministerstev v krizovém řízení vystupují i další ústřední orgány státní správy.<sup>88</sup>

---

<sup>83</sup> § 9 krizového zákona.

<sup>84</sup> § 10 odst. 2 krizového zákona.

<sup>85</sup> § 11 krizového zákona.

<sup>86</sup> § 12 krizového zákona.

<sup>87</sup> § 12a krizového zákona.

Jde např. o Správu státních hmotných rezerv, která zabezpečuje financování hospodářských krizových opatření pro krizové stavy či provozuje informační systém Argis.<sup>89</sup>

Český báňský úřad je na základě krizového zákona oprávněn vydat vyhlášku k provedení § 9 odst. 5 písm. b) krizového zákona. Jedná se o úpravu báňsko technických podmínek pro zřizování, využití a ochranu důlních děl.<sup>90</sup>

Český telekomunikační úřad vydává opatření obecné povahy, které stanovuje určité podmínky při zajišťování elektronických komunikací při krizových stavech.<sup>91</sup>

„Česká národní banka je ústřední bankou státu.“<sup>92</sup> Vzhledem k tomu, že krizová situace může negativně ovlivnit i měnu, patří Česká národní banka k důležitým orgánům krizového řízení. Zpracovává krizový plán pro oblast měnové politiky a bankovníctví.<sup>93</sup>

### 3.1.2 Orgány krizového řízení na územní úrovni

V době trvání krizového stavu, kdy je nutné, aby situace byla řešena pružně, rychle a operativně, je nutné stanovit orgán, který je takového jednání schopen. Řešení krizové situace na úrovni ústředních správních úřadů by nebylo dostatečně efektivní, a proto je působnost v krizovém řízení přenesena na orgány odlišné od státu stojící na nižší úrovni výkonu státní správy. Jde o kraje a obce. Působnost, kterou krizový zákon svěřuje orgánům kraje nebo orgánům obce je výkonem státní správy v přenesené působnosti.<sup>94</sup>

---

<sup>88</sup> Viz § 2 zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>89</sup> „ARGIS je informační systém plánování civilních zdrojů, který provozuje Správa státních hmotných rezerv jako hlavní nástroj informační podpory hospodářských opatření pro krizové stavy v oblasti zajišťování věcných zdrojů.“ Viz Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje *Informační systém ARGIS* [online]. [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.firebrno.cz/informacni-system-argis>.

<sup>90</sup> Vyhláška č. 75/2001 Sb., kterou se stanoví báňsko - technické podmínky pro zřizování, využití a ochranu důlních děl vybraných pro využití při krizových situacích pro uplatňování preventivních, technických a bezpečnostních opatření a provádění kontrol.

<sup>91</sup> Opatření obecné povahy je vydáno na základě zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>92</sup> Čl. 98 odst. 1 Ústavy ČR.

<sup>93</sup> § 13 krizového zákona.

<sup>94</sup> § 39a krizového zákona.

Výkon přenesené působnosti je v oblasti krizového řízení svěřen především monokratickým orgánům samosprávných celků, tedy hejtmanům a starostům. Spolu s nimi se na výkonu této působnosti podílejí krajské a obecní úřady. Jejich činnost je doplňována specifickými orgány s územní působností, mezi které patří bezpečnostní rady a krizové štáby, dále pak HZS České republiky a Policie ČR.

### **3.1.2.1 Orgány kraje a další orgány s působností na území kraje**

Mezi nejdůležitější orgány kraje v oblasti krizového řízení lze zařadit osobu hejtmana. To jemu právní úprava krizového řízení svěřuje nejvíce pravomocí ze všech orgánů veřejné správy působících na územní úrovni. Na této úrovni jsou ve vertikálním pojetí organizace veřejné správy hejtmanovi podřízeni všichni starostové ORP v daném kraji, těm jsou pak podřízeni všichni starostové obcí.

Mimo krizové situace je role hejtmana hlavně rolí vykonavatele vůle rady a zastupitelstva kraje, zatímco v době vyhlášení krizového stavu se z důvodu potřeby efektivního a rychlého řešení jeho kompetence značně rozšiřují. Hejtman je schopen díky těmto kompetencím okamžitě reagovat na vzniklé krizové situace.

Hejtman je jedním z orgánů krizového řízení. Při přípravě na řešení krizových situací průběžně zajišťuje připravenost kraje. Zřizuje a řídí bezpečnostní radu kraje a schvaluje krizový plán, který mu předloží HZS kraje. K řešení krizových situací pak svolává krizový štáb.<sup>95</sup>

Je povinen se podílet na řešení všech druhů nevojenských krizových stavů. V době jejich trvání může řídit záchranné a likvidační práce, koordinovat evakuaci osob, zabezpečit ochranu majetku na evakuovaném území.<sup>96</sup>

Nejdůležitější roli sehraje při řešení stavu nebezpečí. On jediný je osobou oprávněnou tento konkrétní krizový stav vyhlásit. Během něj ale i ostatních krizových stavů je oprávněn nařídít např. pracovní povinnost, pracovní výpomoc, poskytnutí věcného prostředku, evakuaci obyvatelstva, bezodkladné provádění

---

<sup>95</sup> § 14 odst. 1 a 2 krizového zákona.

<sup>96</sup> § 14 odst. 3 krizového zákona.

staveb, stavebních prací a terénních úprav, přednostní zásobování nemocnic a dětských zařízení.<sup>97</sup>

*„Hejtman v době nouzového stavu a stavu ohrožení státu zajišťuje provedení stanovených krizových opatření v podmínkách kraje.“<sup>98</sup>*

Krajský úřad je také zařazen mezi orgány krizového řízení. Jeho nejdůležitější rolí je připravit kraj na řešení krizové situace. Za tímto účelem vytváří pracoviště krizového řízení. Úzce spolupracuje s HZS kraje na vytvoření krizového plánu kraje. Poté podle tohoto plánu postupuje.<sup>99</sup>

HZS České republiky je upraven zákonem č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru) (dále jen „zákon o hasičském záchranném sboru“). *„Hasičský záchranný sbor České republiky je jednotný bezpečnostní sbor, jehož základním úkolem je chránit životy a zdraví obyvatel, životní prostředí, zvířata a majetek před požáry a jinými mimořádnými událostmi a krizovými situacemi.“<sup>100</sup>*

V oblasti krizového řízení lze HZS České republiky spolu s Policií ČR zařadit mezi výkonné složky, které mají za úkol podílet se přípravě a řešení krizových situací.

Do působnosti HZS kraje dle krizového zákona spadá organizace součinnosti mezi správními úřady a obcemi v kraji. Tato role mu byla pravděpodobně svěřena z toho důvodu, že právě do jeho rukou krizový zákon svěřuje řadu práv a povinností v oblasti krizového řízení, a to primárně v oblasti sběru informací a dokumentů. HZS kraje je povinen vytvářet seznam možných rizik a provést rozbor ohrožení na území kraje.

Důležitým úkolem HZS kraje je vytvoření krizového plánu kraje a obce s rozšířenou působností. Tyto dokumenty po konzultaci s bezpečnostními radami (kraje, ORP) předloží ke schválení hejtmanovi či starostovi.<sup>101</sup>

HZS kraje vedle výše uvedeného ukládá určeným obcím povinnost rozpracovat některé úkoly stanovené krizovým plánem. Za tímto účelem jim

---

<sup>97</sup> § 14 odst. 4 krizového zákona.

<sup>98</sup> § 14 odst. 6 krizového zákona.

<sup>99</sup> § 14a krizového zákona.

<sup>100</sup> § 1 odst. 1 zákona o hasičském záchranném sboru.

<sup>101</sup> § 15 odst. 1 krizového zákona.

poskytuje podklady k tomu nutné. Dále zajišťuje podmínky nutné pro fungování krizového štábu kraje.<sup>102</sup>

HZS kraje je zároveň oprávněn kontrolovat plnění úkolů vyplývajících z krizového zákona. Kontrolu jednotlivých obcí provádí v součinnosti s obecním úřadem ORP. Pokud se kontrola týká ORP, pracovník HZS kraje spolupracuje s krajským úřadem. Kontrolu tedy převážně provádějí dvě osoby.<sup>103</sup>

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky upravuje činnost Policie ČR. Stanovuje, že jde „o jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor“, „sloužící veřejnosti“, „jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetek a veřejný pořádek.“<sup>104</sup>

V § 17 téhož zákona je stanovena povinnost Police České republiky spolupracovat s právníckými a fyzickými osobami na předcházení a řešení krizových situací podle krizového zákona. Ve spolupráci s ostatními orgány krizového řízení Policie ČR zabezpečuje připravenost kraje na krizovou situaci vzniklou v souvislosti s vnitřní bezpečností a veřejným pořádkem.<sup>105</sup>

Při své činnosti v oblasti řešení krizové situace tohoto typu podléhá Ministerstvu vnitra České republiky a hejtmanovi příslušného kraje. I z toho tohoto důvodu je ředitel krajského ředitelství Policie ČR jmenován členem bezpečnostní rady kraje a členem krizového štábu kraje.

### 3.1.2.2 Orgány obce s rozšířenou působností

Mezi nejdůležitější orgány krizového řízení na obecní úrovni patří starosta ORP a obecní úřad ORP.

Starosta ORP stojí v systému krizových orgánů na obecní úrovni nejvýše, protože jeho úkolem je zajistit připravenost celého správního obvodu ORP na řešení nejrůznějších krizových situací. V souvislosti s tím je povinen řídit a kontrolovat všechny, jež se na přípravě a na řešení krizových situací podílejí v rámci správního obvodu ORP. Jde o řízení a kontrolu územně správních úřadů, obcí a právníckých osob a fyzických osob. K tomuto účelu zřizuje bezpečnostní

<sup>102</sup> ONDRUŠ, R. Zastupování úřadů samosprávných celků Hasičským záchranným sborem České republiky při plnění úkolů při mimořádných událostech a krizových stavech. *Správní právo* č. 3-4/2004. s. 213.

<sup>103</sup> § 33 odst. 2 krizového zákona.

<sup>104</sup> § 1 a 2 zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>105</sup> § 16 krizového zákona.

radu ORP, schvaluje krizový plán ORP zpracovaný HZS kraje. Při řešení krizových situací řídí krizový štáb ORP, zabezpečuje provedení krizových opatření ve správním obvodu ORP a plní úkoly mu svěřené hejtmánem a ostatními orgány krizového řízení. Pokud jde o území hlavního města Prahy, úkoly starostů ORP plní starostové jednotlivých městských částí.<sup>106</sup>

Obecní úřad ORP se na připravenosti správního obvodu ORP podílí. Za tímto účelem a na základě § 19 odst. 2 má povinnost zřídit pracoviště krizového řízení. Obecní úřad ORP úzce spolupracuje s HZS kraje při zpracování krizových plánů. Vytváří seznam zdrojů rizik, jež mohou vést ke vzniku krizové situace. V době krizového stavu plní úkoly, které jsou mu stanoveny krizovým plánem ORP. Pokud jde o území hlavního města Prahy, úkoly obecního úřadu ORP zastávají úřady městských částí.<sup>107</sup>

Podrobněji bude problematika ORP rozpracována v kapitole 5.

### 3.1.2.3 Orgány obce

*„Starosta obce zajišťuje připravenost obce na řešení krizových situací.“<sup>108</sup>*

Při přípravě na krizové situace starosta na rozdíl od hejtmána a starosty ORP může, ale nemusí zřídit krizový štáb obce.<sup>109</sup> Ale když tak učiní, je krizový štáb obce povinen se přiměřeně řídit § 12 a § 13 nařízení vlády č. 462.<sup>110</sup>

Po vyhlášení krizového stavu je starosta povinen zajistit dostatečnou informovanost obyvatel na území obvodu obce o hrozících nebezpečích. Konkrétní způsob varování není zákonem vymezen, je třeba zvolit variantu, která je pro konkrétní obec nejvhodnější, např. místní rozhlas, sociální sítě, megafon.<sup>111</sup>

*Starosta obce „zajišťuje za krizové situace provedení stanovených krizových opatření v podmínkách správního obvodu obce; správní úřady se sídlem na území obce, právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny stanovená krizová opatření splnit.“<sup>112</sup>*

---

<sup>106</sup> § 18 krizového zákona.

<sup>107</sup> § 19 krizového zákona.

<sup>108</sup> § 21 odst. 1 krizového zákona.

<sup>109</sup> § 21 odst. 2 písm. a) krizového zákona.

<sup>110</sup> § 14 odst. 2 nařízení vlády č. 462.

<sup>111</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 174.

<sup>112</sup> § 21 odst. 2 písm. b) krizového zákona.

Krizový zákon obsahuje i speciální ustanovení, které upravuje v rámci krizového řízení možnost vydat k zajištění provedení krizových opatření nařízení obce. Takové nařízení nabývá oproti obecné úpravě v zákoně o obcích účinnosti již okamžikem vyvěšení na úřední desce obecního úřadu.<sup>113</sup>

Úkolem starosty obce je kontrola dodržování stanovených krizových opatření. Tuto činnost za něj případně může vykonávat obecní policie, kterou může k tomu účelu pověřit. V případě nutnosti je oprávněn žádat o spolupráci i Policii České republiky. Při provádění krizových opatření je nezbytná spolupráce mezi jednotlivými orgány krizového řízení a ostatními orgány krizového řízení. Pouze starosta obce je schopen předat nejdetailnější informace o místních poměrech, které mohou starostovi ORP, hejtmanovi či vládě pomoci při rozhodování o způsobech řešení krizové situace.<sup>114</sup>

Pokud je vládou nebo hejtmanem v rámci vyhlášení krizových opatření nařízena evakuace osob, starosta je povinen zajistit její provedení v rámci obce. V případě, že je nebezpečí takového rozsahu, že je nutná evakuace osob v co nejkratší době, může ji starosta nařídit sám, avšak je povinen o tomto kroku ihned informovat nadřízené orgány krizového řízení.<sup>115</sup>

Starosta by v rámci plnění svých povinností uložených krizovým zákonem měl úzce spolupracovat se starostou ORP či hejtmanem. V době krizového stavu je povinen řídit se jejich pokyny.

V případě, že starosta obce neplní některé z povinností uložených mu krizovým zákonem, může být hejtmanem odvolán. V takovém případě hejtman na předem stanovenou dobu převede jeho kompetence stanovené krizovým zákonem na jinou osobu (zmocněnce). Avšak toto rozhodnutí může být zvráceno ministrem vnitra.<sup>116</sup> Zákon blíže nespecifikuje důvody, které by mohly vést ke zrušení rozhodnutí. Lze dovozovat, že takovým důvodem by mohlo být, že starosta své úkoly plní řádně a rozhodnutí hejtmana o odvolání tak nebylo oprávněné. Druhým důvodem by mohla být nesprávná volba osoby zmocněnce.<sup>117</sup>

---

<sup>113</sup> § 22 krizového zákona.

<sup>114</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 173.

<sup>115</sup> § 21 odst. 3 písm. b) krizového zákona.

<sup>116</sup> § 21 odst. 4 krizového zákona.

<sup>117</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 175.

Obecní úřad obce je dalším orgánem krizového řízení, podílí se na připravenosti obce na krizové situace. Úzce spolupracuje s obecním úřadem ORP. Poskytuje mu dokumenty a informace potřebné pro zhotovení krizového plánu ORP. Dále vede záznamy údajů o pobytu osob, které následně předává ostatním orgánům krizového řízení na vyšší úrovni.<sup>118</sup>

## **3.2 Ostatní orgány s územní působností**

### **3.2.1 Bezpečnostní rada kraje**

Bezpečnostní rada kraje je zřízena hejtmanem na základě § 14 odst. 2 písm. a) krizového zákona. Jde o poradní orgán hejtmana kraje, nelze ho tedy považovat za samostatný orgán krizového řízení. V čele bezpečnostní rady kraje stojí hejtman, je jejím předsedou a jmenuje další členy. Složení bezpečnostní rady kraje je upraveno v § 7 nařízení vlády č. 462. Bezpečnostní rada kraje je složena nejvýše z deseti členů. Mezi ně patří hejtman, náměstek hejtmana, ředitel krajského úřadu, ředitel krajského ředitelství Policie ČR, ředitel HZS kraje, příslušník Armády ČR určený náčelníkem Generálního štábu Armády ČR, ředitel zdravotnické záchranné služby kraje, zaměstnanec krajského úřadu, který je současně tajemníkem bezpečnostní rady, vedoucí útvaru zdravotnictví krajského úřadu a popřípadě další osoba, která je schopná posoudit stav zabezpečení a stav připravenosti na krizové situace.

Působnost bezpečnostní rady kraje vymezuje § 6 nařízení vlády č. 462. Jejím úkolem je především zajištění připravenosti kraje na krizové situace. Tuto činnost vykonává hlavně v době mimo trvání krizového stavu. Jde např. o posuzování a projednávání plánů týkajících se přípravy na krizový stav (krizový plán, havarijní plán atd.), finanční zabezpečení připravenosti integrovaného záchranného systému na krizové situace.<sup>119</sup>

*„Organizační a administrativní podmínky pro činnost bezpečnostní rady kraje zajišťuje příslušné pracoviště krizového řízení, což jsou útvary, které jsou zařazení v rámci příslušného krajského úřadu. Zpravidla jimi jsou oddělení či*

---

<sup>118</sup> § 21a krizového zákona.

<sup>119</sup> § 6 nařízení vlády č. 462.



*odborníky krizového řízení, které jsou v organizační struktuře krajského úřadu převážně součástí útvarů zajišťujících výkon činnosti hejtmána kraje.*<sup>120</sup>

Pro činnost a jednání bezpečnostní rady kraje je hejtmánem vydán statut bezpečnostní rady kraje a jednací řád bezpečnostní rady kraje.<sup>121</sup>

Bezpečnostní radu kraje svolává hejtmán, musí se sejít minimálně dvakrát ročně. Její jednání je neveřejné.<sup>122</sup>

Analogicky platí i pro bezpečnostní radu ORP. Bude rozpracováno dále v kapitole 5 krizové řízení v obci s rozšířenou působností.

### **3.2.2 Krizový štáb kraje**

Hejtmán na základě zákonného zmocnění může pro výkon přenesené působnosti zřídit zvláštní orgány. Mezi takové orgány patří na základě § 14 odst. 2 písm. b) krizového zákona i krizový štáb kraje.<sup>123</sup>

Hejtmán je předsedou krizového štábu kraje a je oprávněn jmenovat jeho členy. Jsou jimi všichni členové bezpečnostní rady daného kraje a dále stálé pracovní skupiny. Do pracovní skupiny patří tajemník krizového štábu, pracovníci krajského úřadu, zástupci složek integrovaného záchranného systému kraje a odborníci, kteří jsou vybíráni v závislosti na druhu krizové situace.<sup>124</sup>

Krizový štáb kraje je poradní a pracovní orgán hejtmána určený k řešení krizové situace. Hejtmán jej svolává např. v případě vyhlášení krizových stavů či jako koordinátora záchranných a likvidačních prací nebo když je k tomu vyzván Ministerstvem vnitra.<sup>125</sup>

Krizový štáb kraje primárně sleduje a rozebírá krizovou situaci, navrhuje řešení, sbírá informace a spolupracuje na řešení takové situace s krizovými štáby

---

<sup>120</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 184.

<sup>121</sup> Např. STATUT Bezpečnostní rady Plzeňského kraje č. j. H/114/16 ze dne 21. listopadu 2016, JEDNACÍ ŘÁD Bezpečnostní rady Plzeňského kraje č. j. H/115/16 ze dne 21. listopadu 2016.

<sup>122</sup> Čl. 1 a 4 jednacího řádu Bezpečnostní rady Plzeňského kraje č. j. H/115/16 ze dne 21. listopadu 2016.

<sup>123</sup> § 61 odst. 3 písm. d) zákona o krajích.

<sup>124</sup> § 13 nařízení vlády č. 462.

<sup>125</sup> § 12 nařízení vlády č. 462.

ostatních krajů. Výše uvedené úkoly provádí stálé pracovní skupiny krizového štábu. Ty v době trvání krizového stavu pracují ve směnách 24 hodin denně.<sup>126</sup>

Pokud vznikne krizová situace z důvodu povodní či ve sféře veterinární péče, v ten moment patří do krizového štábu i povodňová komise kraje a krajská nákazová komise.<sup>127</sup>

Pro činnost a jednání krizového štábu kraje je hejtmánem vydán statut krizového štábu kraje a jednací řád krizového štábu kraje.<sup>128</sup>

Analogicky opět platí i pro krizový štáb ORP. Bude rozpracováno dále v kapitole 5 krizové řízení v obci s rozšířenou působností.

### 3.2.3 Územní správní úřady

Územními správními úřady jsou orgány, které na území kraje nebo ORP vykonávají samosprávu i státní správu. Některé z nich je vzhledem k jejich specializaci třeba zařadit do příslušných krizových plánů, kde jsou stanovena opatření patřící do jejich věcné působnosti, které je nutné plnit během krizové situace. Vzhledem k tomu, že jde o subjekty, které zajišťují plnění krizových opatření, mají povinnost vypracovat plán krizové připravenosti. I když krizový zákon blíže nespecifikuje, kdo takový plán schvaluje, lze dovodit, že schvalovatelem je vedoucí příslušného územní správního úřadu.<sup>129</sup>

Může jít například o finanční úřady, úřady práce, veterinární správy, hygienické stanice, katastrální úřady.

---

<sup>126</sup> VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. s. 278.

<sup>127</sup> § 39 krizového zákona.

<sup>128</sup> Např. STATUT Krizového štábu Plzeňského kraje č. j. H/117/16 ze dne 21. listopadu 2016, JEDNACÍ ŘÁD Krizového štábu Plzeňského kraje č. j. H/118/16 ze dne 21. listopadu 2016.

<sup>129</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 195-196.

## 4 Další právní aspekty krizového řízení

### 4.1 Vybrané povinnosti osob, náhrady za ně

Pro níže uvedené povinnosti platí princip subsidiarity. To znamená, že mohou být uloženy pouze v případě, že jejich obsah není možné sjednat smluvně nebo si osoba, která je má poskytnout, klade nevýhodné podmínky.<sup>130</sup>

#### 4.1.1 Pracovní povinnost, pracovní výpomoc

Za krizových stavů může být fyzickým osobám nařízena pracovní povinnost, která je nezbytná k řešení krizové situace. Nejčastěji půjde o osoby, které pracují v oborech, jejichž zaměření může krizovou situaci pomoci vyřešit. Fyzická osoba musí v tomto případě nastoupit k výkonu práce i mimo svůj pracovněprávní vztah. K pracovní povinnosti mohou být vyzvány i osoby, které nejsou v pracovním poměru. Tento vztah není založen dohodou, jde o jednostranný úkon orgánu krizového řízení, který má formu pracovního příkazu, který není rozhodnutím. Pracovní příkaz má zákonem stanovený obsah. Musí v něm být uvedeny osobní údaje fyzické osoby, druh práce, délka výkonu pracovní povinnosti, poučení a údaje o orgánu, který příkaz vydal. V případě, že osoba pracovní povinnost nesplní, může být sankcionována. Tato povinnost však není bez výjimek. Pracovní povinnost neplatí např. pro osoby požívající imunity podle mezinárodního práva, osoby ve věku do 18 let a od 62 let, osoby zdravotně nezpůsobilé k výkonu uložené práce, osoby invalidní ve 3. stupni, těhotné ženy, ženy pečující o děti do 15 let, senátoři a poslanci Parlamentu České republiky. Tyto osoby však mohou nabídnout dobrovolnou pomoc. Pracovní povinnost jsou obecně povinni splnit i cizinci, pokud mezinárodní smlouva neurčí jinak. Fyzická osoba může pracovní příkaz odmítnout splnit, a to v případě, že by mohlo dojít k ohrožení jejího života nebo zdraví. V případě, že by i tak příslušný orgán trval na splnění příkazu, může fyzická osoba na tento orgán podat žalobu ve správním soudnictví.<sup>131</sup>

---

<sup>130</sup> § 6 odst. 4 krizového zákona. Lze dovozovat, že princip subsidiarity bude třeba užít i na další krizová opatření, přestože jeho užití krizový zákon stanovuje pouze pro uložení pracovní povinnosti, výpomoci a povinnosti poskytnout věcný prostředek.

<sup>131</sup> § 31 odst. 4,5 a § 32 odst. 1,2 krizového zákona.

Obranu ve správním soudnictví lze považovat za reálný krok. Přestože krizový zákon vylučuje při ukládání povinností použití správního řádu, uložení pracovní povinnosti lze považovat za rozhodnutí, jímž jsou ukládány práva a povinnosti<sup>132</sup>. Navíc jde o úkon, jímž může být zasaženo do veřejných subjektivních práv osob.<sup>133</sup> Ty jsou tedy oprávněny se proti nim bránit ve správním soudnictví.

Je otázkou, jak by se v případě krizové situace, kdy jde o čas, kdy hrozí nebezpečí z prodlení, spor případně vyvíjel. Zda by vůbec příslušný krizový orgán od svých požadavků neustoupil a ne zvolil raději jednodušší cestu, jak naplnit cíle nutné k řešení krizové situace.

Na rozdíl od pracovní povinnosti je pracovní výpomoc krátkodobého charakteru, týká se jednorázového a mimořádného úkolu. Jde např. o odstraňování následků vzniklých krizovou situací, výpomoc ve zdravotnických a humanitárních službách. Je na krizovém orgánu, aby určil, zda se v konkrétním případě bude jednat o pracovní výpomoc nebo zda nařídí pracovní povinnost. Pokud jde o povinnost splnění této výpomoci a výjimky, za kterých osoby mohou výpomoc odmítnout, platí shodná pravidla jako u pracovní povinnosti. Fyzická osoba obdrží po provedení pracovní výpomoci potvrzení, na jehož základě jí může být následně vyplacena náhrada za odvedenou práci. Potvrzení musí obsahovat osobní údaje fyzické osoby, druh a místo výkonu práce, den zahájení a ukončení pracovní výpomoci, počet odpracovaných hodin, poučení a údaje o orgánu, který příkaz vydal.<sup>134</sup>

#### **4.1.2 Povinnost poskytnout věcný prostředek**

Konkrétní vymezení podoby věcných prostředků v zákoně chybí. Za věcné prostředky jsou tedy považovány movité a nemovité věci a služby, které jsou potřebné k řešení krizové situace. Povinnost poskytnout věcné prostředky lze uložit nejen fyzické osobě, ale i právnické osobě a podnikající fyzické osobě.<sup>135</sup>

---

<sup>132</sup> § 67 odst. 1 správního řádu.

<sup>133</sup> § 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>134</sup> § 31 odst. 4,6 krizového zákona.

<sup>135</sup> Postup, dle kterého postupují orgány krizového řízení při uložení povinnosti poskytnutí věcných prostředků, konkretizuje Metodika pro vyžadování věcných zdrojů za krizové situace, které byla schválena usnesením vlády České republiky ze dne 4. 1. 2012 č. 14.

Není důležité, zda osoba, která má prostředek poskytnout je vlastníkem věci, může být i nájemce nebo pachtýř.<sup>136</sup>

Právnícké nebo podnikající fyzické osobě může být např. uložena povinnost dodávat výrobky, služby či skladovat ve svých prostorách materiál určený k řešení krizových stavů.<sup>137</sup>

K uložení povinnosti poskytnout věcný prostředek je při všech krizových stavech oprávněn hejtman. Pouze v případech, kdy by hrozilo nebezpečí z prodlení, může tuto povinnost uložit starosta, avšak musí ihned o svém kroku informovat hejtmana<sup>138</sup>

Podobně jako u pracovní výpomoci, je příslušným orgánem vydáno potvrzení o využití věcného prostředku, na jehož základě může být vyplacena peněžní náhrada.<sup>139</sup>

Peněžitou náhradu za použití věcného prostředku je povinen vyplatit orgán krizového řízení, který uložil povinnost jej poskytnout. Tímto orgánem bude tedy hejtman, popřípadě starosta, který povinnost uložil pro nebezpečí z prodlení.

#### **4.1.3 Náhrada za omezení vlastnického práva, poskytnutí věcných prostředků a vykonání pracovní povinnosti a pracovní výpomoci**

Fyzická osoba i právnická osoba může být na základě krizového opatření omezena na svých vlastnických či užívacích právech. Aby omezení vlastnického práva nebylo v rozporu s ústavními principy, je nutné za takové omezení poskytnout náhradu. To vše je v souladu s čl. 11 odst. 4 Listiny.

Pokud jde o uložení pracovní povinnosti či pracovní výpomoci, ústavní pořádek povinnost vyplacení náhrady nestanovuje jako obligatorní. Listina v čl. 9 odst. 2 písm. c) uvádí, že v případě, že jde o ohrožení života, zdraví nebo poškození majetku ve větší míře, je uložení takové povinnosti možné i bez náhrady. Přesto se očividně zákonodárce rozhodl i přesto náhradu za splnění takové povinnosti a výpomoci poskytnout. Toto je zřejmé ze znění krizového zákona, kdy § 35 upravuje povinnost orgánu krizového řízení náhradu vyplatit.

---

<sup>136</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 14.

<sup>137</sup> § 21 odst. 1 zákona o HOPKS.

<sup>138</sup> § 29 odst. 5 krizového zákona.

<sup>139</sup> § 35 odst. 1 krizového zákona.

Toto ustanovení upravuje náhradu za omezení vlastnického práva, poskytnutí věcného prostředku, vykonání pracovní povinnosti i pracovní výpomoci. Peněžitou náhradu bude povinen poskytnout orgán krizového řízení, který o daném krizovém opatření rozhodl. Nejčastěji tímto orgánem bude hejtmán nebo vláda.

Peněžní náhradu je nutné proplatit do šesti měsíců od ukončení krizového stavu. Uplynutí této lhůty však neznamená ztrátu nároku na vyplacení náhrady. Po této lhůtě je možné její vyplacení vymáhat soudní cestou.<sup>140</sup>

Ustanovení stanovující výši náhrady za omezení vlastnického práva odkazuje na úpravu omezení majetkových práv v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. „Náleží vlastníkovi plná náhrada odpovídající míře, v jaké byl jeho majetek těmito opatřeními dotčen.“<sup>141</sup> Náhrada se nejčastěji bude určovat na základě znaleckého posudku. Avšak vzhledem k vysokým nákladům vypracování takového posudku, dochází v praxi ke snaze se s osobou na výši náhrady dohodnout. Pokud jde o stanovení výše náhrady za pracovní povinnost, výpomoc případně dobrovolnou práci, stanovuje se dohodou, v případě, že k dohodě nedojde, vyplácí se částka obvyklá za provedení podobného druhu činnosti. Náhrada za poskytnutí věcného prostředku je upravena obdobně. Vyplácí se náhrady ve výši odpovídající využití obdobného věcného prostředku včetně nákladů vzniklých povinnému.<sup>142</sup>

Pokud krizová situace vznikne následkem havárie nebo jiné události způsobené jednáním osoby (původce), je orgán krizového řízení oprávněn požadovat uhrazení všech nákladů jemu vzniklých po této osobě.<sup>143</sup> Jde o reparaci nákladů vzniklých krizovému orgánu na základě § 35 a § 36 krizového zákona.

## 4.2 Náhrada škody dle krizového zákona

V době krizových situací může fyzické či právnické osobě vzniknout škoda. V případě, že škoda vznikne v souvislosti s krizovým opatřením, vzniká odpovědnost státu za tuto škodu a stát ji musí nahradit.

---

<sup>140</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 258-259.

<sup>141</sup> § 1039 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>142</sup> § 35 odst. 2 a 3 krizového zákona.

<sup>143</sup> § 35 odst. 4 krizového zákona.

To platí, pokud dojde k naplnění tří předpokladů. Za prvé ke škodě musí dojít při užití krizového opatření. Za druhé musí dojít ke vzniku škody a za třetí mezi použitím krizového opatření a vznikem škody musí být příčinná souvislost. Tato odpovědnost je upravena v § 36 krizového zákona. Jde o ustanovení, které je ve vztahu speciality k odpovědnosti státu za škodu podle zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád). Na rozdíl od této obecné úpravy nemusí škoda vzniknout v souvislosti s nesprávným úředním postupem či nezákonným rozhodnutím. Jde o objektivní odpovědnost za škodu. Není zde nutné zavinění.<sup>144</sup>

Stát má jedinou možnost, jak se zprostit této povinnosti. Musí prokázat, že si škodu způsobil poškozený sám. Při stanovení věcné náhrady škody se uplatňuje právní předpis platný v době vzniku škody. Pokud dojde při plnění pracovní povinnosti, pracovní výpomoci nebo dobrovolné pomoci k poškození zdraví fyzické osoby, postupuje se při stanovení náhrady újmy na zdraví stejně jako při odškodňování pracovních úrazů podle zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce.<sup>145</sup>

Aby mohla být náhrada vyplacena, je nutné, aby fyzická či právnická osoba, které vznikla škoda, svůj nárok písemně uplatnila u příslušného orgánu krizového řízení. Je nutné dodržet zákonnou lhůtu. Zákon kombinuje subjektivní a objektivní lhůtu. Poškozený je povinný škodu uplatnit do šesti měsíců od doby, kdy se o škodě dozvěděl. *„Počátek jejího běhu se odvíjí od okamžiku, kdy poškozený získal vědomost o škodě, tj. kdy se prokazatelně dozvěděl, že na jeho úkor ke škodě došlo (nikoliv tedy jen o škodné události).“*<sup>146</sup> Není třeba, aby v daném okamžiku poškozený znal výši škody detailně, ani aby ji byl schopen přesně vyčíslit v penězích např. na základě znaleckého posudku. Objektivní lhůta je pak stanovena na pět let. Po uplynutí těchto lhůt nárok na náhradu škody zaniká. Jde o prekluzivní lhůty. Jedinou výjimkou je situace hodná zvláštního zřetele, kdy orgán krizového řízení může náhradu škody přiznat i přesto, že žádost nebyla podána v subjektivní lhůtě šesti měsíců. Od vzniku škody však nesmí

---

<sup>144</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1649/2007.

<sup>145</sup> § 36 odst. 2 a 3 krizového zákona.

<sup>146</sup> Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2009, č.j. 25 Cdo 3798/2007-4.

uplynout pět let. Situace zvláštního zřetele může např. nastat v případě, že poškozeným je osoba, která svým jednáním za krizového stavu výrazně zabránila velkým škodám.<sup>147</sup>

V případě, že orgán krizového řízení povinný k vyplacení peněžní náhrady její vyplacení odmítne, může se poškozený svého nároku domáhat soudní cestou. Avšak aby mohla být náhrada vymáhaná u soudu, je nutné splnění podmínky, že nárok byl prvotně uplatňován u příslušného orgánu krizového řízení.

Nárok na náhrady škody nemohou uplatnit fyzické a právnické osoby, které svým zaviněním způsobily škodnou událost, na jejímž základě vznikla krizová situace a musel být vyhlášen krizový stav. Po těchto osobách může dokonce orgán krizového řízení žádat nahrazení nákladů, které vynaložil jako náhradu škody.<sup>148</sup>

### 4.3 Přestupky upravené krizovým zákonem

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“) obecně upravuje řízení o přestupcích fyzických, právnických i fyzických podnikajících osob. Tento zákon však neobsahuje zvláštní skutkové podstaty přestupků, které je možné spáchat výlučně v souvislosti s řešením krizových stavů či přípravou na ně. Skutkové podstaty těchto přestupků jsou uvedeny v krizovém zákoně. Přestupky jsou zde klasicky rozděleny na přestupky fyzických osob a přestupky právnických a podnikajících fyzických osob.

Ustanovení krizového zákona týkající se přestupků prošly v posledních letech značnou proměnou. V souvislosti s přijetím výše zmiňovaného přestupkového zákona. Před novelou provedenou zákonem č. 183/2017 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich a zákona o některých přestupcích obsahoval krizový zákon i speciální úpravu týkající se zániku odpovědnosti právnické osoby, tedy ještě za správní delikt nebo ustanovení upravující podmínky zproštění se této odpovědnosti (liberační důvod). V současnosti jsou tato ustanovení z krizového

---

<sup>147</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 264-265.

<sup>148</sup> § 36 odst. 6 a 7 krizového zákona.



zákonu vypuštěna a věcně příslušný orgán postupuje dle obecných ustanovení uvedených v přestupkovém zákoně. Pokud přestupkový zákon neurčí jinak, jsou podpůrně užitá ustanovení správního řádu.<sup>149</sup>

Proti obecné právní úpravě krizový zákon obsahuje zvláštní pravidlo o příslušnosti k projednávání přestupků. Až na výjimky<sup>150</sup> je k řízení o projednání přestupků věcně příslušný HZS kraje.<sup>151</sup> Nadřízeným správním orgánem v případě odvolání proti rozhodnutí o přestupku pak bude Generální ředitelství HZS.<sup>152</sup>

V § 34 krizového zákona jsou zakotveny skutkové podstaty přestupků, kterých se může dopustit fyzická osoba. Ta se přestupku dopustí v případě, že v době krizového stavu odmítne splnit některou z povinností uvedených v § 31 odst. 3 krizového zákona<sup>153</sup> nebo, že v rozporu s § 27 odst. 6 krizového zákona nezachová povinnost mlčenlivosti<sup>154</sup>. Za tyto jednotlivé přestupky pak lze uložit pokutu v maximální výši buď 20 000 Kč, 50 000 Kč, 100 000 Kč nebo 2 000 000 Kč.<sup>155</sup>

V § 34a krizového zákona jsou uvedeny skutkové podstaty přestupků, kterých se může dopustit podnikající nebo fyzická podnikající osoba. Ty se mohou přestupku dopustit, pokud se při přípravě na krizové situace např. nepodílí na zpracování krizových plánů či nesplní svoji povinnost zpracování plánu krizové připravenosti. Dále přestupek mohou spáchat, pokud nesplní povinnosti uvedené v § 29 odst. 2, 3 a 8 krizového zákona<sup>156</sup>. Přestupku se může dopustit i provozovatel televizního nebo rozhlasového vysílání, který má na základě zákona povinnost na žádosti orgánu krizového řízení zveřejnit informace

---

<sup>149</sup> Viz srovnání § 38 krizového zákona.

<sup>150</sup> K projednání přestupku podle § 34a odst. 2 písm. b) krizového zákona je příslušný krajský úřad.

<sup>151</sup> § 34b krizového zákona.

<sup>152</sup> § 6 odst. 4 zákona o hasičském záchranném sboru.

<sup>153</sup> Mezi tyto povinnosti např. patří povinnost vykonat uloženou pracovní povinnost či pracovní výpomoc, poskytnout věcný prostředek či strpět omezení vyplývající z krizových opatření.

<sup>154</sup> Ustanovení § 27 odst. 6 krizového zákona říká: „Pracovníci oprávnění se seznamovat se zvláštními skutečnostmi a osoby, které se s těmito skutečnostmi seznámily při plnění úkolů krizového řízení, jsou povinni zachovávat mlčenlivost.“ Jde o „povinnost nesdělovat zvláštní skutečnost osobě, která není oprávněna se s takovou skutečností seznamovat.“

<sup>155</sup> § 34 krizového zákona.

<sup>156</sup> Jde např. o povinnost bezplatně na žádost hasičského záchranného sboru kraje poskytnout a aktualizovat různé podklady (údaje o množství a složení vyráběných, skladovaných nebezpečných látkách, počty a typy dopravních a jiných výrobních prostředků ve vlastnictví právnické nebo podnikající fyzické osoby), povinnost poskytnout věcné prostředky potřebné k řešení krizové situace.

o vyhlášení krizového stavu a nařízených krizových opatřeních.<sup>157</sup> Za tyto přestupky může být uložena pokuta ve výši maximálně 5 000 000 Kč.<sup>158</sup>

Minimální výše pokuty není upravena u přestupků fyzických osob ani u přestupků právnických a fyzických podnikajících osob. Správní orgán příslušný k řešení přestupku má tedy v rámci správního uvážení relativně široké pole působnosti. Avšak je třeba myslet na to, že i tak je v užití správního uvážení limitován. „*Jakkoliv má správní orgán při ukládání pokuty volnost správního uvážení, je vázán základními principy správního rozhodování, včetně povinnosti rozhodovat v obdobných případech obdobným způsobem.*“<sup>159</sup>

---

<sup>157</sup> § 30 krizového zákona.

<sup>158</sup> § 34a odst. 4 krizového zákona.

<sup>159</sup> Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2005, č. j. 8 As 5/2005-53.

## 5 Krizové řízení v obci s rozšířenou působností Klatovy

### 5.1 Obec s rozšířenou působností Klatovy

Klatovy byly v minulosti okresním městem. Po zrušení okresních úřadů v rámci reformy veřejné správy v roce 2002 se staly obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem.<sup>160</sup>

Správní obvod ORP Klatovy sousedí se Spolkovou republikou Německo. V rámci Plzeňského kraje sousedí se správními obvody ORP Domažlice, ORP Přeštice, ORP Nepomuk, ORP Horažďovice a ORP Sušice. Je druhým největším správním obvodem Plzeňského kraje. Zahrnuje 44 obcí, z nichž osm má statut města<sup>161 162</sup>.

Správní obvod ORP KLATOVY je vymezen územím obcí Běhařov, Běšiny, Bezděkov, Biřkov, Bolešiny, Čachrov, Černíkov, Červené Poříčí, Číhaň, Dešenice, Dlažov, Dolany, Hamry, Hnačov, Chlistov, Chudenice, Chudenín, Janovice nad Úhlavou, Javor, Ježovy, Klatovy, Klenová, Křenice, Lomec, Měčín, Mezihorí, Mlýnské Struhadlo, Mochtín, Myslovice, Nýrsko, Obytce, Ostřetice, Plánice, Poleň, Předslav, Strážov, Švihov, Týnec, Újezd u Plánice, Vrhavěč, Vřeskovice, Zavlekov, Zborovy, Železná Ruda.<sup>163</sup>

### 5.2 Starosta obce s rozšířenou působností

Starosta ORP je předsedou bezpečnostní rady ORP a vedoucím krizového štábu ORP. Jedině on je oprávněn svolat společnou schůzi krizového štábu. Činí tak např. v době vyhlášení některého z krizových stavů, nebo pokud jej chce využít ke koordinaci záchranných a likvidačních prací. Následně řídí práci

---

<sup>160</sup> Příloha 1 a 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>161</sup> Statut města ve správní obvodu ORP Klatovy mají Janovice nad Úhlavou, Klatovy, Měčín, Nýrsko, Plánice, Strážov, Švihov, Železná Ruda.

<sup>162</sup> *Charakteristika SO ORP Klatovy*. [online]. [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/xp/so\\_orp\\_klatovy](https://www.czso.cz/csu/xp/so_orp_klatovy).

<sup>163</sup> § 22 vyhlášky Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

krizového štábu prostřednictvím tajemníka krizového štábu nebo vedoucího stálé pracovní skupiny.<sup>164</sup>

V případě nebezpečí z prodlení je oprávněn právníkům osobám a podnikajícím fyzickým osobám uložit povinnost poskytnout věcný prostředek. O tom je však ihned povinen informovat hejtmana kraje.<sup>165</sup>

### 5.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností

Obecní úřady ORP zřizují pracoviště krizového řízení. V ORP Klatovy je tak zřízen v rámci odboru vnitřních věcí úsek civilní ochrany a krizového řízení<sup>166</sup>. Toto pracoviště má na starosti jediná osoba, která je současně tajemníkem bezpečnostní rady ORP a krizového štábu ORP. Tento pracovník má za úkol zajistit připravenost správního obvodu ORP Klatovy na řešení krizových situací. Je povinen dvakrát ročně zajistit svolání bezpečnostní rady. K zasedání bezpečnostní rady připravuje potřebnou dokumentaci a podklady. Dále formou pravidelného proškolení a cvičení zabezpečuje odbornou přípravu krizového štábu.<sup>167</sup>

Jeho dalším důležitým úkolem je úzká spolupráce s HZS Plzeňského kraje – Územním odborem Klatovy při zpracování krizového plánu ORP Klatovy. Dále plní povinnosti, které vyplývají z krizového plánu ORP Klatovy. Podrobně vede přehled možných zdrojů rizik na území ORP a odstraňuje závady, které mohou případně způsobit vznik krizové situace.<sup>168</sup>

Mezi specifická rizika ve správním obvodu ORP Klatovy lze zařadit přirozenou povodeň řeky Úhlavy, zvláštní povodeň způsobenou havárií na vodním díle Nýrsko, narušení dodávek pitné vody z vodní nádrže Nýrsko. Dalšími riziky mohou být např. lesní požáry, vichřice, epidemie, chemické havárie.<sup>169</sup>

---

<sup>164</sup> § 12 odst. 1 nařízení vlády č. 462.

<sup>165</sup> § 29 odst. 5 krizového zákona.

<sup>166</sup> *Odbor vnitřních věcí (OVV) Klatovy*. [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=140&burl=&pt=ST>

<sup>167</sup> Čl. 11 směrnice MV ze dne 24. 11. 2011.

<sup>168</sup> § 19 krizového zákona.

<sup>169</sup> *Přehled zdrojů a pravděpodobných mimořádných událostí, včetně možnosti jejich vzniku, rozsahu a ohrožení pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností Klatovy* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1899&burl=&pt=KR>.

V neposlední řadě pracovník krizového řízení ORP Klatovy vypracovává finanční rozpočet potřebný na zajištění připravenosti obce na krizové situace.<sup>170</sup>

## **5.4 Bezpečnostní rada**

### **5.4.1 Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností**

Bezpečnostní rada ORP je zřízena starostou ORP na základě § 18 odst. 2 písm. a) krizového zákona.<sup>171</sup> Jedná se o jeho poradní orgán zřízený pro přípravu na krizové situace. Předsedou bezpečnostní rady ORP je starosta ORP. Ten je oprávněn jmenovat její členy. Počet členů a její složení upravuje § 9 nařízení vlády č. 462. Na rozdíl od bezpečnostní rady kraje, která může mít nejvýše deset členů, může mít bezpečnostní rada ORP pouze osm členů. Jsou jimi místostarosta, tajemník obecního úřadu, příslušník Policie ČR, příslušník HZS kraje, zaměstnanec obecního úřadu ORP, který je tajemníkem bezpečnostní rady a další osoby.

Úkolem bezpečnostní rady ORP je projednávat a posuzovat přehled rizik, krizový plán ORP, závěrečnou zprávu o hodnocení krizové situace, zhodnotit připravenost složek integrovaného záchranného systému, analyzovat možná ohrožení atd.<sup>172</sup>

Starosta ORP vydává pro bezpečnostní radu ORP stejně jako hejtman pro bezpečnostní radu kraje statut a jednací řád. Dle § 14 nařízení vlády č. 462 je bezpečnostní rada ORP povinna scházet se nejméně dvakrát ročně.

### **5.4.2 Bezpečnostní rada obce s rozšířenou působností Klatovy**

Bezpečnostní rada ORP Klatovy má osm členů. V čele je starosta, jeho zástupcem je místostarosta. Dalšími členy jsou tajemník městského úřadu, vedoucí územního odboru Policie ČR – Klatovy, ředitel územního odboru Klatovy HZS Plzeňského kraje. Zvoleným zástupcem obecního úřadu ORP byl

---

<sup>170</sup> § 25 krizového zákon.: Každá obec je povinna vytvořit v obecním rozpočtu zvláštní rozpočtovou kapitolu, ve které jsou vyčleněny finanční prostředky potřebné k zajištění přípravy na krizové situace. Stejně tak ve svém rozpočtu musí vyčlenit rezervu finančních prostředků na případné řešení krizových situací a jejich následků.

<sup>171</sup> Bezpečnostní rada ORP Klatovy byla zřízena Zřizovací listinou č.j: OVV/1326 ze dne 13. března 2008.

<sup>172</sup> § 8 nařízení vlády č. 462.

v Klatovech zvolen vedoucí odboru životního prostředí. A jako další osobu starosta Klatov jmenoval vedoucího lékaře Zdravotnické záchranné služby Plzeňského kraje oblast Klatovy. Samozřejmě členem bezpečnostní rady je i tajemník bezpečnostní rady, který je zároveň tajemníkem krizového štábu<sup>173</sup>. Je jím vedoucí úseku civilní ochrany a krizového řízení odboru vnitřních věcí městského úřadu.

Jednání bezpečnostní rady ORP jsou povinni se účastnit všichni členové. Jejich účast může být ve výjimečných případech omluvena. Mohou se nechat zastoupit pověřeným pracovníkem svého úřadu. To lze učinit pouze se souhlasem předsedy bezpečnostní rady ORP. Ani tak však pověřený pracovník nemá hlasovací právo.<sup>174</sup>

Bezpečnostní rada ORP Klatovy je usnášení schopná pouze tehdy, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech členů, tedy minimálně pět.<sup>175</sup>

## **5.5 Krizový štáb**

### **5.5.1 Krizový štáb obce s rozšířenou působností**

Jako svůj pracovní orgán starosta ORP k řešení krizových situací zřizuje krizový štáb ORP. Je zároveň jeho vedoucím a jmenuje jednotlivé členy.<sup>176</sup> Složení a organizaci krizového štábu je povinen projednat s HZS kraje a s příslušným krajským úřadem.<sup>177</sup> Je třeba zkoordinovat a vytvořit vazby mezi příslušnými orgány v rámci kraje. Součástí krizového štábu ORP jsou všichni členové bezpečnostní rady ORP a členové stálé pracovní skupiny. V čele krizového štábu ORP stojí tajemník krizového štábu, který je zároveň tajemníkem bezpečnostní rady ORP. Dalšími členy jsou pracovníci obecního úřadu ORP, zástupci základních složek integrovaného záchranného systému a odborníci specializovaní na oblasti, kterých se krizová situace dotýká.<sup>178</sup>

---

<sup>173</sup> § 14 odst. 1 nařízení vlády č. 462.

<sup>174</sup> Čl. 6 statutu bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností Klatovy [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1907&burl=&pt=KR>.

<sup>175</sup> Čl. 2 bod 5 jednacího řádu bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností Klatovy [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1907&burl=&pt=KR>.

<sup>176</sup> § 24b krizového zákona.

<sup>177</sup> Čl. 4 odst. 9 směrnice MV ze dne 24. 11. 2011.

<sup>178</sup> § 13 nařízení vlády č. 462.

Krizový štáb ORP vykonává svoji působnost na území celého správního obvodu ORP, je však současně považován za krizový orgán obce a plní tedy úlohu krizového štábu i ve správním obvodu obce.<sup>179</sup>

Složení i činnost krizového štábu ORP se řídí nařízením vlády č. 462/2000 Sb. a směrnicí Ministerstva vnitra č. j. MV-117572-2/PO-OKR-2011 ze dne 24. listopadu 2011, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje, krizového štábu obce s rozšířenou působností a krizového štábu obce (dále jen „směrnice MV ze dne 24. 11. 2011“). Vzhledem k tomu, že směrnice byla publikována ve Věstníku vlády, je tedy při výkonu přenesené působnosti závazná jak pro orgány krajů, tak obcí<sup>180</sup>.

Na základě nařízení vlády č. 462 patří mezi hlavní úkoly krizového štábu sledování, monitoring a navrhování řešení krizových situací. Za tímto účelem spolupracuje s ostatními krizovými štáby, zejména s krizovým štábem kraje.

Směrnice MV ze dne 24. 11. 2011 slouží ke sjednocení organizačního uspořádání krizových štábů a specifikuje obecnou úpravu krizových štábů uvedenou v nařízení vlády č. 462. Konkretizuje složení krizového štábu, stanovuje postup při jeho svolávání, určuje jeho pracoviště, předepisuje formy spolupráce mezi krizovými štáby, vytyčuje činnost stálé pracovní skupiny a upřesňuje obsah zasedání.

Stejně jako krizový štáb kraje má i krizový štáb ORP statut a jednací řád, který vydává starosta ORP.

### **5.5.2 Krizový štáb obce s rozšířenou působností Klatovy**

Složení krizové štábu je uvedeno v základní části krizového plánu ORP. Kromě členů bezpečnostní rady je krizový štáb tvořen stálou pracovní skupinou. V jejím čele stojí tajemník krizového štábu, kterým je v ORP Klatovy vedoucí úseku civilní ochrany a krizového řízení odboru vnitřních věcí městského úřadu. Dále je zde vedoucí stálé pracovní skupiny, který zajišťuje její činnost. Starosta města Klatov do této funkce jmenuje vždy dvě osoby z řad pracovníků městského úřadu, aby byla zajištěna zastupitelnost. Prvním z nich je vedoucí odboru

---

<sup>179</sup> VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. s. 192.

<sup>180</sup> § 61 odst. 2 písm. b) bod 1. zákona o obcích.

vnitřních věcí a druhým pracovníkem odboru vnitřních věcí městského úřadu. Vzhledem k tomu, že krizové situace mohou mít mnoho různých příčin, jsou u jednotlivých odborů městského úřadu vytvořeny odborné skupiny krizového štábu. Jde např. o odbornou skupinu pro oblast školství a kultury, dopravy a silničního hospodářství, životního prostředí, sociálních věcí a zdravotnictví. Dalšími členy jsou v závislosti na druhu krizové situace další osoby, které jsou odborníky na danou problematiku. V případě živelních pohrom může jít např. o ředitele Šumavských vodovodů a kanalizací a. s., ředitele Technických služeb města Klatov. Při úniku škodlivých látek může být povolán např. vedoucí pracoviště Západočeské plynárenské a. s. v Klatovech. V případě epidemií nebo jiných nálezů může předseda krizového štábu také povolat ředitele Klatovské nemocnice a. s., nebo ředitele firmy Asavet spol. s r. o. Birkov.<sup>181</sup>

## 5.6 Krizový plán obce s rozšířenou působností Klatovy

Za účelem připravenosti jednotlivých správních obvodů ORP zpracovává HZS kraje ve spolupráci s příslušnými úřady ORP krizové plány jednotlivých ORP v kraji. Obsahové náležitosti plánů vyplývají z § 15c nařízení vlády č. 462. Vytvořený krizový plán každé ORP je následně po konzultaci s bezpečnostní radou ORP schválen starostou ORP. HZS Plzeňského kraje tak zpracovává 15 krizových plánů<sup>182</sup> pro každé ORP v kraji.

Krizový plán ORP Klatovy je značně rozsáhlý dokument, který úzce navazuje na krizový plán Plzeňského kraje. Stejně jako všechny krizové plány se skládá ze tří částí popsaných v § 15 nařízení vlády č. 462. Jde o základní, operativní a pomocnou část.

Základní část je tvořena třemi oddíly. Za prvé je to struktura organizace krizového řízení v ORP, kde je popsáno složení a úkoly krizového štábu ORP, popis vzájemných vazeb mezi jednotlivými orgány krizového řízení v Klatovech a graf zaznamenávající způsob komunikace a předávání informací v rámci

---

<sup>181</sup> HZS Plzeňského kraje, územní odbor Klatovy, základní část krizového plánu ORP Klatovy. *Krizový plán ORP Klatovy*. Klatovy, 2019.

<sup>182</sup> Příloha č. 2 zákona č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů. Jednotlivé ORP v Plzeňském kraji jsou: Blovice, Domažlice, Horažďovice, Horšovský Týn, Klatovy, Kralovice, Nepomuk, Nýřany, Plzeň, Přeštice, Rokycany, Stod, Stříbro, Sušice, Tachov.



krizového řízení. Za druhé se jedná o přehled možných zdrojů rizik a analýzu ohrožení. Mezi takové ohrožení v ORP Klatovy patří povodeň, havárie na vodním díle Nýrsko, silný vítr atd. A zatřetí je to přehled právnických osob a podnikajících fyzických osob, které plní opatření vyplývající z krizového zákona. V ORP Klatovy mezi ně patří několik škol, několik firem, Klatovská nemocnice a.s. a další.<sup>183</sup>

Operativní část je rozsáhlejší než část základní. Obsahuje přehled krizových opatření a osob, které jsou povinny je zajistit a realizovat, dále plán nezbytných dodávek, spojení na subjekty, které se podílejí na připravenosti a řešení krizových situací, plány zpracované dle jiných právních předpisů (povodňový plán, havarijní plán) a v neposlední řadě rozpracované typové plány<sup>184, 185</sup>.

V pomocné části krizového plánu ORP je zaznamenán přehled právních předpisů, které se týkají a souvisí s krizovým řízením. Dále obsahuje geografické podklady a další dokumenty související s krizovým řízením. Jde např. o vzory a formuláře, přehled sil nezbytných pro řešení krizové situace. A nakonec zásady manipulace s krizovým plánem. Krizový plán ORP Klatovy zde upozorňuje, že krizový plán nemá charakter zvláštní skutečnosti ve smyslu § 27 odst. 1 krizového zákona. Pokud by některá informace v něm uvedená měla takový charakter, bude uložena odděleně mimo krizový plán.<sup>186</sup>

---

<sup>183</sup> HZS Plzeňského kraje, územní odbor Klatovy, základní část krizového plánu ORP Klatovy. *Krizový plán ORP Klatovy*. Klatovy, 2019.

<sup>184</sup> Typový plán je dokument, který vytváří příslušné ministerstvo nebo jiný ústřední správní úřad, jehož obsahem jsou doporučené postupy pro řešení konkrétních druhů krizových situací. V současnosti je vytipováno 22 rizik a na základě nich vytvořeno 22 typových plánů. Tyto plány jsou pak dále rozpracovávány v operativní části jednotlivých krizových plánů se zohledněním konkrétních aspektů dané lokality. Viz *Metodika ke zpracování typových plánů* [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-2-2017.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.

<sup>185</sup> HZS Plzeňského kraje, územní odbor Klatovy, operativní část krizového plánu ORP Klatovy. *Krizový plán ORP Klatovy*. Klatovy, 2019.

<sup>186</sup> HZS Plzeňského kraje, územní odbor Klatovy, pomocná část krizového plánu ORP Klatovy. *Krizový plán ORP Klatovy*. Klatovy, 2019.

## 5.7 Příklad řešení krizové situace

### 5.7.1 Orkán 2007 „Kyrill“

Velká část území České republiky včetně území Plzeňského kraje byla od 18. ledna do 20. ledna 2007 zasažena silným větrem, který v některých místech dosahoval síly až 39 m/s (141 km/h).<sup>187</sup>

Nejvíce zasaženy byly lesní porosty. Popadané stromy způsobily škody na silnicích, železnicích, na elektrickém vedení a dalším majetku. V důsledku přerušení elektrické energie na velké části území plzeňského kraje byl v období 19. 1. až 23. 1. 2007 vyhlášen stav nouze v elektroenergetice<sup>188</sup>.

Vzhledem k tomu, že situace dosáhla takového rozsahu, že ji nebylo možno vyřešit běžnými postupy a protože v jejím důsledku došlo k ohrožení životů a majetku ve značném rozsahu, v souladu s článkem 5 ústavního zákona o bezpečnosti ČR byly naplněny podmínky pro vyhlášení nouzového stavu. Dne 24. ledna 2007 předložil Ministr zemědělství<sup>189</sup> vládě návrh na vyhlášení nouzového stavu. Tentýž den vláda vydala Rozhodnutí vlády České republiky č. 11/2007 Sb., o vyhlášení nouzového stavu pro území Jihočeského kraje, Plzeňského kraje, Karlovarského kraje, kraje Vysočina, kraje Libereckého, v rámci kraje Královéhradeckého pro okresy Trutnov, Náchod, Jičín, v rámci kraje Moravskoslezského pro okres Bruntál a v rámci kraje Středočeského pro okresy Benešov, Příbram, Kutná Hora a Kolín z důvodu vzniklé krizové situace spočívající v ohrožení životů, zdraví a značného rozsahu ohrožení majetku v důsledku rozsáhlé živelné pohromy (dále jen „rozhodnutí vlády č. 11“). Krizový stav trval od 25. ledna 2007 od 5:00 hodin do 5. února 2007 do 24:00 hodin.<sup>190</sup>

*„Pro řešení vzniklé krizové situace vláda České republiky nařizuje tato krizová opatření a) zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob v lesích na územích, pro*

---

<sup>187</sup> Zpráva o průběhu a řešení následků silného větru na území Plzeňského kraje – leden 2007. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/article/zprava-o-prubehu-a-reseni-nasledku-silneho-vetru-na-uzemi-plzenskeho-kraje-leden-2007>.

<sup>188</sup> V souladu s § 54 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

<sup>189</sup> Zpráva o průběhu a řešení následků silného větru na území Plzeňského kraje – leden 2007. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/article/zprava-o-prubehu-a-reseni-nasledku-silneho-vetru-na-uzemi-plzenskeho-kraje-leden-2007>.

<sup>190</sup> Čl. 6 odst. 2 ústavního zákona o bezpečnosti ČR.

*kteřá je nouzový stav vyhlášen, s výjimkou osob provádějících likvidační práce a orgánů vrchního státního dozoru v lesích a České inspekce životního prostředí, b) provádění terénních úprav, je-li to v souvislosti s krizovou situací nezbytné pro zmírnění nebo odvrácení veřejného ohrožení vyplývajícího z krizové situace.*<sup>191</sup>

Vláda využila možnosti uvedené v § 5 krizového zákona a omezila některá práva. Vlastníkům lesů stanovila povinnost přednostně a co nejrychleji se postarat o jejich poškozené lesy. Podnikatelům, jejichž činnost by ohrožovala provedení krizových opatření, zakázala její provozování.<sup>192</sup>

Hejtman Plzeňského kraje na základě rozhodnutí vlády č. 11 vydal Opatření hejtmána Plzeňského kraje k vyhlášení nouzového stavu. Opatření konkretizovalo krizová opatření nařízená vládou. Hejtman uložil, aby orgány ORP vydaly dle § 11 zákona o obcích a § 19 odst. 3 (nyní § 19 odst. 4) zákona č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů (dále jen „zákon o lesích“) nařízení, jímž zakáží vstup, pobyt a pohyb osob v lesích. Dále stanovil, aby orgány ORP vydaly i nařízení, v němž v souladu s § 32 odst. 2 písm. a) (nyní § 32 odst. 3 písm. a)) zákona o lesích uloží povinnost zastavení těžeb nesouvisejících s řešením krizové situace. Konkretizoval také podmínky provedení terénních úprav, jež povolila vláda. Před provedením terénních prací bylo třeba zajistit posouzení takové úpravy příslušným stavebním úřadem.

### **5.7.2 „Kyrill“ – řešení v obci s rozšířenou působností Klatovy**

Dne 19. ledna ve 4:05 hodin povolal starosta Klatov tajemníka krizového štábu ORP. Ten ve spolupráci s HZS, zástupcem správy a údržby silnic a starosty jednotlivých zasažených obcí začíná organizovat likvidační práce na silnicích a železnicích. V důsledku popadaných stromových porostů v mnoha lokalitách byly přerušeny dodávky elektrické energie. V 7:25 hodin tajemník krizového štábu, po zjištění bližších informací, informuje o situaci starostu a místostarostu. V 9:02 hodin byla odboru krizového řízení Krajského úřadu Plzeňského kraje předána zpráva o zjištěných škodách. Orgány krizového řízení ORP se zaměřily na řešení nejvážnějších škod. Řešení drobných škod zajišťovali starostové obcí.

---

<sup>191</sup> Rozhodnutí vlády č. 11.

<sup>192</sup> Rozhodnutí vlády č. 11.

Ve dnech 18. – 20. ledna evidoval HZS ve správním obvodu ORP Klatovy 79 zásahů. Převážná část zásahů se týkala likvidace popadaných stromů<sup>193</sup>. Dne 20. ledna byly v řadě míst obnoveny dodávky elektrické energie a až do 23. ledna probíhal monitoring situace na území ORP. Tajemník krizového štábu ORP dne 24. ledna v 12:01 hodin obdržel od tajemníka bezpečnostní rady kraje zprávu o podání návrhu na vyhlášení nouzového stavu Ministrem zemědělství. Na základě této informace tajemník krizového štábu ORP začal připravovat dokumenty, které budou potřebné po vyhlášení nouzového stavu. V 16:16 hodin ORP obdržela rozhodnutí vlády č. 11, které následně rozeslala emailem všem obcím ve správním obvodu ORP s požadavkem na potvrzení o přijetí. Dne 25. ledna v 8:00 hodin bylo na úřední desce Městského úřadu Klatovy a na webových stránkách města vyvěšeno rozhodnutí vlády č. 11.<sup>194</sup>

Povinnost vyvěšení rozhodnutí lze dovodit z § 3 krizového zákona, kde je uvedeno že, „rozhodnutí se zveřejňuje na úřední desce krajského úřadu a na úředních deskách obecních úřadů na území, kde je stav nebezpečí vyhlášen.“<sup>195</sup> Přestože se toto ustanovení týká pouze stavu nebezpečí, lze jeho platnost analogicky rozšířit i na rozhodnutí o nouzovém stavu. Touto analogií se zjevně řídily i orgány ORP.

Vzhledem k tomu, že byl vyhlášen krizový stav, starosta ORP na základě § 12 odst. 1 písm. a) nařízení vlády č. 462 svolává krizový štáb. První společná schůze krizového štábu města Klatovy byla svolána na 11:00 hodin. Ještě předtím byla aktivována stálá pracovní skupina, která po dobu trvání krizového stavu fungovala v nepřetržitém provozu. Jejími hlavními úkoly byla příprava podkladů pro krizový štáb a vytváření návrhů k řešení krizové situace.<sup>196</sup> Mluvčí krizového štábu ORP informoval média včetně místní televizní stanice o vyhlášení nouzového stavu a o opatřeních krizového štábu. Média je následně bezplatně zveřejnila, což je v souladu s § 30 krizového zákona. Vzhledem k stanoveným opatřením<sup>197</sup> byl o krizové situaci informován i ředitel Lesů města Klatov s. r. o.

---

<sup>193</sup> HZS PLZEŇSKÉHO KRAJE, územní odbor Klatovy. *Kyrill 2007 ÚO KT*. Klatovy, 2007.

<sup>194</sup> *Zpráva o průběhu a řešení následků silného větru na území Plzeňského kraje – leden 2007*. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/article/zprava-o-prubehu-a-reseni-nasledku-silneho-vetru-na-uzemi-plzenskeho-kraje-leden-2007>.

<sup>195</sup> § 3 odst. 6 krizového zákona.

<sup>196</sup> § 12 odst. 4 (nyní § 12 odst. 3) nařízení vlády č. 462.

<sup>197</sup> Opatření stanovená Opatřením hejtmána Plzeňského kraje k vyhlášení nouzového stavu.

a ředitel Technických služeb města Klatovy. V 11:00 hodin proběhla první schůze krizového štábu ORP. Účastnili se jí členové bezpečnostní rady, zástupce vedoucího odboru životního prostředí a vedoucí stálé pracovní skupiny krizového štábu. Na této schůzi byl pořízen zápis obsahující prezenční listinu a současně i zvukový záznam<sup>198</sup>. V 12:32 hodin je krizovému štábu kraje emailem zasláno hlášení o vzniklé situaci. Tyto informace jsou za půl hodiny doplněny o kontakty na službu krizového štábu ORP. V 13:50 hodin byly členové krizového štábu ORP obeznámeni s Opatřením hejtmana Plzeňského kraje k vyhlášení nouzového stavu na základě rozhodnutí vlády České republiky ze dne 24. 11. 2007. Během hodiny byl tento dokument rozeslán všem obcím ve správním obvodu ORP. V 16:48 poslal tajemník krizového štábu ORP zápis z první schůze krajského štábu ORP na sekretariát krizového štábu Plzeňského kraje. Následující den 26. ledna bylo svoláno mimořádné jednání rady města. Rada města vydala na základě § 22 krizového zákona Nařízení města Klatov č. 1/2007, o zákazu vstupu do lesů a Nařízení č. 2/2007, o zastavení jiné těžby než těžby nahodilé. V 12:48 hodin v souladu s § 12 odst. 3 zákona o obcích byla nařízení zaslána všem obcím ve správním obvodu ORP k vyvěšení na jejich úředních deskách.<sup>199</sup>

I když byla obě nařízení vydána v souladu s krizovým zákonem, je otázkou, zda jejich vydání bylo nezbytné. Nařízení totiž nabyla účinnosti 26. 1., přestože opatření v něm uvedené již stejně bylo třeba dodržovat už od 25. 1. od 5:00 hodin, tedy od doby, kdy platilo vyhlášení nouzového stavu. Navíc v nařízeních města jsou uvedeny totožné, nijak více nespécifikované opatření jako v rozhodnutí vlády č. 11 nebo v Opatření hejtmana Plzeňského kraje k vyhlášení nouzového stavu.

V následujících dnech prováděl krizový štáb ORP monitoring situace a zasílal pravidelná hlášení krizovému štábu Plzeňského kraje. Ten požadoval spolupráci v souvislosti se zjišťováním údajů o škodách. Dne 1. února obdržely

---

<sup>198</sup> Čl. 6 odst. 4 směrnice Ministerstva vnitra č. j.: PO-365/IZS-2004 ze dne 8. října 2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti. Tato směrnice byla k 15. 12. 2011 nahrazena Směrnicí Ministerstva vnitra č. j. MV-117572-2/PO-OKR-2011 ze dne 24. listopadu 2011, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje, krizového štábu obce s rozšířenou působností a krizového štábu obce.

<sup>199</sup> *Zpráva o průběhu a řešení následků silného větru na území Plzeňského kraje – leden 2007.* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/article/zprava-o-prubehu-a-reseni-nasledku-silneho-vetru-na-uzemi-plzenskeho-kraje-leden-2007>.

obce podklady k nahlášení vyčíslení škod na lesích a majetku. Vzhledem k situaci nebylo nutné žádat o prodloužení nouzového stavu, a tedy platilo, že bude ukončen 5. února ve 24:00 hodin. Tento den v 12:12 hodin obdrželo ORP Klatovy zprávu krizového štábu Plzeňského kraje o ukončení činnosti krizového štábu ORP s pokyny ke zpracování zprávy o hodnocení krizové situace. Následně byla přijata zpráva o Obnově obecního a krajského majetku postiženého živelní nebo jinou pohromou. V rámci tohoto programu mohly obce získat formou dotací finance na obnovu majetku poškozeného živelnou pohromou. Po ukončení krizového stavu pokračuje sběr dat a hlášení obcí o škodách.<sup>200,201</sup>

Tajemník bezpečnostní rady v závěru ve spolupráci s vedoucím odboru životního prostředí a zástupci jednotek integrovaného záchranného systému zpracuje zprávu o hodnocení krizové situace, která bude projednána na jednání bezpečnostní rady a zaslána orgánům krizového řízení Krajského úřadu Plzeň.<sup>202</sup>

### 5.7.3 „Kyrill“ – shrnutí

Z výše uvedeného lze vyvodit, že nouzový stav vyhlášený v souvislosti s orkáнем „Kyrill“ nebyl určen přímo k řešení probíhajícího orkánu ve dnech 18. - 20. ledna. Jeho cílem bylo rychlé a efektivní vyřešení následků vzniklých v souvislosti s ním.

Lze polemizovat o tom, zda vyhlášení tohoto krizového stavu bylo při této události bezpodmínečně nutné. Za prvé krizový stav nebyl vyhlášen přímo v souvislosti s orkáнем, ale k jeho řešení. A za druhé mezi nejdůležitější krizové opatření vyhlášená v rozhodnutí č. 11 patřil zákaz vstupu, pobytu a pohyb osob v lesích, což je opatření, které může být použito i v případě, že netrvá krizový stav. Zákon o lesích umožňuje toto: „*Orgán státní správy lesů může z důvodu ochrany lesa nebo v zájmu zdraví nebo bezpečnosti fyzických osob vydat opatření obecné povahy o dočasném omezení nebo vyloučení vstupu do lesa.*“<sup>203</sup>

---

<sup>200</sup> Předběžné vyčíslení nákladů na území Plzeňského kraje po orkánu lze nalézt na internetových stránkách Plzeňského kraje, viz <https://www.plzensky-kraj.cz/article/predbezne-vycisleni-nakladu-na-uzemi-pk-po-orkanu>.

<sup>201</sup> *Zpráva o průběhu a řešení následků silného větru na území Plzeňského kraje – leden 2007.* [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/article/zprava-o-prubehu-a-reseni-nasledku-silneho-vetru-na-uzemi-plzenskeho-kraje-leden-2007>.

<sup>202</sup> § 8 písm. j) (nyní § 8 písm. e)) nařízení vlády č. 462.

<sup>203</sup> § 19 odst. 3 (nyní § 19 odst. 4) zákona o lesích.

In contrario vyhlášení krizového stavu umožnilo zjednodušit a zrychlit postup, při němž je uložen zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob v lesích. Orgány státní správy tak nemusely vydávat jednotlivá opatření obecné povahy pro jednotlivé lokality. Opatření se vztahovalo automaticky na všechny lesy na území, pro které platil krizový stav.

Taktéž je patrné, že rozhodnutí č. 11 obsahuje i ustanovení obsahující omezení některých základních práv, které je možné uložit pouze v souvislosti s vyhlášením krizového stavu. Je však otázkou, zda by se situace nevyřešila i bez těchto omezení. Zda k jejímu řešení nestačila pouze běžná činnost správních úřadů, orgánů obcí a složek integrovaného záchranného systému.

Přesto je nutné konstatovat, že „Kyrill“ si na území České republiky vyžádal čtyři lidské životy a zapříčinil miliardové škody. K obnově majetku bylo třeba téměř 7,5 miliardy korun, z čehož 5,5 miliardy bylo zapotřebí pro obnovu lesů ve vlastnictví státu. Vláda poskytla téměř 116 milionů korun na likvidaci škod v národních parcích Krkonoše a Šumava a 200 milionů korun na likvidaci škod na majetku obcí a krajů, např. silnice.<sup>204</sup>

V podkapitole 5.7 je odkazováno na ustanovení právních předpisů platných k datu 31. 1. 2007. V závorkách jsou pak uvedeny ustanovení stejného obsahu účinné k datu 10. 3. 2020.

---

<sup>204</sup> *Před 10 lety si orkán Kyrill vyžádal 48 obětí, čtyři v ČR.* Reflex [online]. 15. ledna 2017 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/77072/pred-10-lety-si-orkan-kyrill-vyzadal-48-obeti-ctyri-v-cr.html>

## 6 Nedostatky právní úpravy krizového řízení

Nelze si nevšimnout, že krizový zákon vytvořil dvojkolejnost veřejné správy v rámci krizového řízení. Zákonodárce řadu kompetencí v rámci krizového zákona přenesl na subjekty odlišné od státu (orgány krajů, orgány obcí), delegoval na ně v rámci přenesené působnosti výkon státní správy. Avšak nestalo se tak u všech pravomocí uvedených v krizovém zákoně. Řadu z nich si stát nechal ve svých rukou a vykonává je prostřednictvím svého orgánu, konkrétně HZS. Dochází tak k nelogickým vazbám mezi subjekty krizového řízení.

Nelze nezmínit např. skutečnost, že krizový zákon ukládá hejtmanovi (analogicky starostovi ORP) povinnost zajistit připravenost kraje (ORP) na řešení krizových situací<sup>205</sup>, čemuž by ovšem měla odpovídat i jeho kompetence kontrolovat orgány při plnění. Tato pravomoc je však na základě § 33 krizového zákona svěřena do rukou zcela odlišného subjektu, právě HZS. Ten je sice kontrolu plnění krizového zákona povinen vykonávat v součinnosti s krajským úřadem (obecním úřadem ORP), ale hlavní roli má přesto on. Bylo by na místě ponechat kontrolní činnost v rukou krajských úřadů (obecních úřadů ORP) ve spolupráci z HZS.

Další nelogický krok lze spatřovat také v úpravě § 15 odst. 1 písm. c) a d) krizového zákona, kde je uvedena povinnost HZS kraje zpracovávat krizový plán kraje a krizový plán všech ORP v kraji. Vzhledem k tomu, že přípravná opatření řídí hejtman (starosta ORP), bylo by logické, aby i zpracovatelem základního dokumentu krizového řízení, který se týká kraje (ORP), a který je schvalován hejtmanem (starostou ORP) byl orgánem hejtmanovi (starostovi ORP) nejbližší, ideálně krajský úřad (obecní úřad ORP).

Lze tedy považovat za žádoucí, aby zákonodárce tuto dvojkolejnost odstranil a výkon působnosti v rámci krizového řízení svěřil buď jen do rukou krajů a obcí, které, přestože subjekty odlišné od státu, tyto úkoly plní jménem státu. Nebo zrušil přenesení uvedené působnosti na kraje a obce a plnění těchto

---

<sup>205</sup> § 14 odst. 1 (§ 18 odst. 1) krizového zákona.



povinností přenesl zpět do působnosti orgánů státu. Krizové řízení by jménem státu zajišťoval např. právě HZS.<sup>206</sup>

Nelze nezmínit fakt, že úprava krizového řízení je značně roztržitá a obsahuje mnoho nejasně definovaných institutů. Jistě by bylo na místě, aby krizový zákon přehledně a jasně definoval všechny druhy krizových stavů, jejich specifika a použití, případně stanovil, jakou právní formu má jejich vyhlášení. Dále aby přesně stanovil, co všechno je možné považovat za krizové opatření a jakou právní formu jednotlivá krizová opatření mají.

Teoreticky je tak možné uvažovat např. nad otázkou, zda rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí je soudně přezkoumatelné vzhledem k jeho nejasné právní formě. Za dobu účinnosti krizového zákona tato otázka ještě nebyla řešena a není tedy judikaturou dosud vyřešena. K zodpovězení této otázky je tedy v první řadě nutné si ujasnit, jakou povahu vlastně rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí má. Vzhledem k tomu, že zákon používá termín rozhodnutí, jako první se nabízí závěr, zda nejde o rozhodnutí ve smyslu § 67 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“). Dle tohoto ustanovení „*rozhodnutím správní orgán v určité věci zakládá, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva a povinnosti má anebo nemá.*“<sup>207</sup> Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí však nerozhoduje o právních poměrech jmenovitě vymezeného okruhu osob, a proto se nemůže jednat o rozhodnutí dle správního řádu. Co víc, použití správního řádu je při rozhodování a ukládání povinností na základě krizového zákona až na výjimky<sup>208</sup> vyloučeno.

Druhá alternativa, která přichází v úvahu je, zda takové rozhodnutí nemá formu právního předpisu vydaného v přenesené působnosti, konkrétně nařízení kraje. Tuto domněnku potvrzuje fakt, že rozhodnutí o vyhlášení o stavu nebezpečí je nutné vyhlásit ve Věstníku právních předpisů kraje stejně jako je tomu právě u nařízení. Avšak i zde se ukazuje řada nedostatků. Za první k vydání nařízení kraje je oprávněna pouze rada kraje.<sup>209</sup> Za druhé nařízení má povahu

---

<sup>206</sup> ONDRUŠ, R. Zastupování úřadů samosprávných celků Hasičským záchranným sborem České republiky při plnění úkolů při mimořádných událostech a krizových stavech. *Správní právo* č. 3-4/2004.

<sup>207</sup> § 67 odst. 1 správního řádu.

<sup>208</sup> Výjimka se vztahuje na uložení povinnosti dle § 6 odst. 5, § 9 odst. 3 písm. c) a § 34 až 34b krizového zákona.

<sup>209</sup> § 7 zákona o krajích.

podzákoného právního předpisu. Znakem všech právních předpisů je jejich obecnost a opakovatelnost jejich užití, což v případě vyhlášení stavu ohrožení není splněno. Jde o jednorázový akt, při obdobné krizové situaci v budoucnu již nelze aplikovat.<sup>210</sup>

Většina odborníků z oblasti krizového řízení se shoduje, že s největší pravděpodobností půjde o právní akt, který má formu opatření obecné povahy. Rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí naplňuje všechny jeho definiční znaky. Jde o „*správní akty smíšené povahy s konkrétně určeným předmětem regulace a obecně vymezeným okruhem adresátů.*“<sup>211</sup> Pokud je tedy na opatření obecné povahy nahlíženo v souladu s judikaturou nejen ve formálním pojetí, ale i v pojetí materiálním,<sup>212</sup> vyhlášení stavu nebezpečí bude s největší pravděpodobností možné považovat právě za opatření obecné povahy.

Závěrem lze říci, že by takové rozhodnutí bylo nejspíše možno soudně přezkoumat ve správním soudnictví v řízení o zrušení opatření obecné povahy nebo jeho části dle § 101a až § 101d zákona č.150/2002 Sb., soudního řádu správního.

Ani tento předpoklad však není zcela bez závad. Je otázkou, zda lze rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí považovat za opatření obecné povahy, právní formu, která byla upravena až několik let po vzniku krizového zákona a ten její užití tedy nemohl předpokládat. Pokud by tedy ani varianta přezkumu ve správním soudnictví nebyla realizovatelná, rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí by nejspíše mohlo být přezkoumáno prostřednictvím Ústavního soudu. Fyzická či právnická osoba by mohla využít možnosti podat ústavní stížnost dle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy ČR, „*jestliže tvrdí, že pravomocným rozhodnutím v řízení, jehož byla účastníkem, opatřením nebo jiným zásahem orgánu veřejné*

---

<sup>210</sup> VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. s. 32-36.

<sup>211</sup> KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2019. s. 182.

<sup>212</sup> Formální pojetí opatření obecné povahy znamená, že tuto formu správní činnosti lze použít pouze v případech, kde její užití stanovuje zákon. Materiální pojetí stanovuje, že o opatření obecné povahy jde i v případě, že jsou naplněny obsahové znaky, přestože zákon výslovně o formě opatření obecné povahy nehovoří. V současnosti je v praxi uznáváno materiální pojetí. (nález Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 14/07).

*moci bylo porušeno její základní právo nebo svoboda zaručené ústavním pořádkem.*<sup>213</sup>

Dalším problémem souvisejícím s případnou soudní ochranou je fakt, že nelze očekávat, že soud stihne o návrhu/stížnosti rozhodnout včas tak, aby měl vůbec šanci případně zrušit rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí. Stav nebezpečí bude vzhledem ke své povaze zrušen dříve, než bude návrh/stížnost vůbec projednán.

Pochybnosti též může přinášet § 22 krizového zákona. Tato ustanovení říká: *„Při vyhlášení nouzového stavu nebo stavu nebezpečí starosta obce zajišťuje provedení krizových opatření v podmínkách obce. Je-li k tomuto účelu nutné vydat nařízení obce, nabývá nařízení obce účinnosti okamžikem jeho vyvěšení na úřední desce obecního úřadu.*<sup>214</sup>

V přehledu zákonných zmocnění pro vydávání právních předpisů územně samosprávných celků zpracovaným odborem dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra<sup>215</sup> je znění tohoto paragrafu považováno za zákonné zmocnění k vydání nařízení obce. Přesto lze polemizovat, zda ho za samostatné zákonné zmocnění je možné považovat. Zákon o obcích uvádí: *„Obec může v přenesené působnosti vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce, je-li k tomu zákonem zmocněně.*<sup>216</sup> Příslušné ustanovení krizového zákona je ovšem značně obecné. Nelze si nevšimnout, že naprosto nedostatečně stanovuje meze pro vydání podzákonného právního předpisu obce. Vzbuzuje dojem, že jde pouze o speciální ustanovení, které stanovuje odlišná pravidla pro nabytí účinnosti a publikaci nařízení obce<sup>217</sup>, které je vydáno v době nouzového stavu a stavu nebezpečí na základě jiného než krizového zákona. Ustanovení § 22 krizového zákona též říká, že nařízení obce má být vydáno, je-li to nutné k provedení krizových opatření. To v souvislosti s tímto ustanovením znamená, že krizová opatření stanoví buď

---

<sup>213</sup> Čl. 72 odst. 1 písm. a) zákona č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.

<sup>214</sup> § 22 odst. 1 krizového zákona.

<sup>215</sup> Ministerstvo vnitra. *Přehled zákonných zmocnění pro vydávání právních předpisů územních samosprávných celků k I. 2. 2010.* [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/prehled-zakonných-zmocneni-pdf.aspx>.

<sup>216</sup> § 11 odst. 1 zákona o obcích.

<sup>217</sup> Obecně úprava stanovující nabytí účinnosti a podmínky publikace nařízení obce je obsažena v § 12 zákona o obcích. Je zde uvedeno, že nařízení obce nabývá účinnosti 15. dnem po dni jeho vyhlášení a zveřejňuje se na úřední desce obecního úřadu a též na úřední desce obecních úřadů působících ve správním obvodu obce s rozšířenou působností.

vláda při vydání rozhodnutí o vyhlášení nouzového stavu, nebo hejtman v rozhodnutí o vyhlášení stavu nebezpečí. Lze se tedy domnívat, že zákonodárce mohl spoléhat na to, že meze nařízením vydaným podle krizového zákona stanoví právě tato rozhodnutí. Tato úvaha však nelze vzít v potaz, protože by došlo k narušení ústavních principů. Konkrétně by byl porušen článek 79 odst. 3, který stanovuje, že meze právních předpisů mají být stanoveny zákonem, nikoli aktem správního orgánu.<sup>218</sup>

Další otázkou je, je-li vůbec vydání nařízení obce k provedení krizového opatření při krizových stavech nutné. Závaznost zvolených opatření vyplývá již ze samotného krizového zákona a z rozhodnutí o vyhlášení krizového stavu, vydání nařízení lze tedy považovat za nadstandartní úkon.

Problémem může být také samotné vydání nařízení obce. V krizovém zákoně v § 22 je stanoveno, že povinnost zajistit provedení krizových opatření má starosta obce. Ten však není oprávněn k vydání podzákonného právního předpisu. K jeho vydání je dle § 102 odst. 2 písm. d) zákona o obcích oprávněna pouze Rada obce. Pro starostu samotného je tedy naprosto nemožné zajistit provedení krizových opatření pomocí nařízení obce. Tento nesoulad lze v krizovém zákoně spatřovat od jeho novely provedené v roce 2010. Do 31. prosince 2010 byla povinnost zajistit provedení krizových opatření v podmínkách obce uložena všem orgánům obce, tedy i radě obce, která je k vydání nařízení obce zákonem zmocněna.<sup>219</sup>

---

<sup>218</sup> TURČÍN, J. K zákonným zmocněním k vydání nařízení obcí. Správní právo č. 5/2011. [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://app.codexis.cz/doc/LT/37506>.

<sup>219</sup> TURČÍN, J. K zákonným zmocněním k vydání nařízení obcí. Správní právo č. 5/2011. [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://app.codexis.cz/doc/LT/37506>.

## Závěr

Povinností každého státu je zajistit ochranu svým občanům. Jsou situace, které nelze vyřešit běžnými postupy a je třeba zasáhnout efektivnějšími prostředky. Mohlo by se zdát, že krizové řízení není až tak důležitou právní oblastí. O tom svědčí i to, že k problematice krizového řízení existuje velice málo odborné literatury a dalších odborných zdrojů. V současné době se ale ukazuje, že pro zajištění chodu státu a bezpečí občanů je krizového řízení nepostradatelné a nelze jej opomíjet.

Nynější právní úprava krizového řízení má počátky ve druhé polovině 90. let minulého století. Prvním předpisem týkající se ochrany obyvatelstva byl Ústavní zákon o bezpečnosti ČR. Na něj navazuje branná legislativa, jejímž předmětem je ochrana státu před vnějším napadením. Ochrana, která nesouvisí se zajištěním obrany České republiky, je pak upravena v krizové legislativě, jejímž stěžejním předpisem je krizový zákon. Krizový zákon je zvláštním právním předpisem. V době trvání krizových stavů umožňuje obejít ustanovení řady zákonů. Tato právní úprava je doplněna celou řadou zákonů a podzákonných právních předpisů. Krizová legislativa byla od počátku své existence využita již několikrát, ale zatím vždy pouze pro řešení krizových situací vzniklých v souvislosti s živelními pohromami (povodně, vichřice).

Podstatou krizového řízení je možnost využít zvláštní prostředky v momentě, kdy nestačí běžné postupy. Aby mohly takové prostředky být použity, je nutné vyhlásit některý ze čtyř krizových stavů (stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu, válečný stav). Druh krizového stavu je pak zvolen podle různých stupňů intenzity, územního rozsahu a charakteru krizové situace. Stav nebezpečí je vyhlášen tehdy, pokud ohrožení nepřesahuje hranice jednoho kraje a intenzita ohrožení nedosahuje značného rozsahu. Tento právní nástroj je oprávněn použít pouze hejtman kraje. Pokud ohrožení dosahuje značného rozsahu a překračuje hranice kraje, může vláda vyhlásit nouzový stav. Stav ohrožení státu je oprávněn vyhlásit pouze Parlament České republiky, stejně tak stav válečný. Ustanovení krizového zákona jsou použita pouze při vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu nebo při stavu ohrožení státu. Od vzniku samostatné České republiky doposud nedošlo k vyhlášení stavu ohrožení státu ani k vyhlášení válečného stavu.

K řešení krizových situací mohou být na základě vyhlášení krizových stavů použity nejrůznější prostředky (krizová opatření). Ty mohou mít vliv na práva fyzických, právnických i fyzických podnikajících osob. V rámci nich může dojít k omezení základních lidských práv a svobod. Může být nařízena např. evakuace osob, uložena povinnost poskytnout majetek potřebný k řešení krizové situace, nařízena pracovní povinnost. Důležitou součástí krizového řízení je připravenost na řešení krizových situací. K tomu slouží krizové plánování. Jeho součástí je vytváření plánovací dokumentace.

Krizové řízení je zajišťováno celou řadou subjektů. Krizový zákon rozděluje subjekty krizového řízení na orgány krizového řízení a na ostatní orgány s územní působností. Mezi orgány krizového řízení patří vláda, ministerstva, jiné ústřední správní úřady a orgány krajů a obcí. Na územní úrovni jsou nejdůležitějšími orgány krizového řízení hejtmani, starostové ORP a starostové obcí. To oni jsou povinni zajistit provedení příslušných krizových opatření. Orgány s územní působností jsou HZS kraje, Policie ČR, bezpečnostní rady a krizové štáby krajů a obcí, které jsou poradními a pracovními orgány hejtmanů a starostů.

Úprava krizového řízení je značně roztržitá do mnoha právních předpisů. Některé právní instituty krizové řízení jsou v mnoha ohledech upraveny neúplně až nedostatečně. Jak bylo uvedeno v kapitole šest, zcela chybí specifikace právní formy rozhodnutí o vyhlášení jednotlivých krizových stavů, právní forma jednotlivých krizových opatření apod. Navíc některá ustanovení krizového zákona jsou tak neurčitá, že není jasné, jak mají být v praxi aplikována. Pochybnosti budí i fakt, že pravomoci stanovené v rámci krizového řízení jsou svěřeny mezi dvě rozdílné větve veřejné správy, tj. orgány státu a orgány samosprávy.

Na uvedeném příkladu řešení krizové situace na úrovni ORP z roku 2007 je však zřejmé, že i přes řadu nedostatků v právní úpravě jsou orgány krizového řízení schopny situaci podle krizové legislativy úspěšně vyřešit. To ovšem nemění nic na faktu, že by se problematice krizové řízení měla věnovat větší pozornost zejména v oblasti zkvalitňování právní úpravy.

## Resumé

This diploma thesis deals with crisis management. For better understanding of the issue the thesis focuses in more details on crisis management in the municipality with extended powers. It is the duty of each state to ensure protection for its citizens. It is one of the fundamental democratic principles of the state. If the situation threatening the society cannot be solved by normal activity, it is necessary to proceed with the crisis management. The Crisis Act is a special law, which allows, in time of crisis, circumvent the provisions of other laws. The essence of crisis management is the possibility to use special means at the moment, when the usual procedures of administrative authorities, regional and municipal authorities, integrated rescue system are not sufficient. To use such procedures it is necessary to declare one of the four crisis states. In times of crisis, the human rights and freedom may be restricted.

Crisis management is ensured by a number of entities. Crisis management authorities include the government, ministries, other central administratives and regional and local authorities. At the territorial level, governors, mayors of municipalities with extended powers, and mayors of municipalities are the most important. Security Council and Task forces act as advisory and working bodies for governors and mayors. They all cooperate with the fire brigade of the Czech Republic and the police of the Czech Republic. Arrangements of crisis management are considerably fragmented into many pieces of legislation.

Some legal institutes of crisis management are insufficiently regulated. For example the specification of the legal form of individual crisis situation is completely missing. Moreover, some provisions of the Crisis Act are so vague that it is not clear how they should be applied in practice. Part of the work is devoted to elaboration of concrete situation of crisis situation in the municipality with extended competence Klatovy in 2007. The example shows that despite a number of shortcomings in the legislation, crisis management authorities are able to successfully solve the situation under the crisis legislation. However this does not change the fact that more attention should be paid to the issue of crisis management, especially in the area of better regulation.

## Seznam použitých zdrojů

### Monografie a komentáře

- ANTUŠÁK, E. *Krizový management: hrozby - krize - příležitosti*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2009. 396 s. ISBN 978-80-7357-488-8.
- HARAZIN, L., LUŽA, O. *Hospodářská opatření pro krizové stavy*. Praha: Policejní akademie České republiky v Praze, 2016. 90 s. ISBN 978-80-7251-450-2.
- HORÁK, R. *Průvodce krizovým plánováním pro veřejnou správu: [prevence řešení mimořádných krizových situací]*. Praha: Linde, 2011. 456 s. ISBN 978-80-7201-827-7.
- HORÁK, R., KRČ, M., ONDRUŠ, R., DANIELOVÁ, L. *Průvodce krizovým řízením pro veřejnou správu*. Praha: Linde, 2004. 407 s. ISBN 80-7201-471-4.
- KOPECKÝ, M. *Právní postavení obcí a krajů - základy komunálního práva*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. 364 s. ISBN 978-80-7552-719-6.
- KOPECKÝ, M. *Správní právo. Obecná část*. Praha: C. H. Beck, 2019. 536 s. ISBN 978-80-7400-727-9.
- REKTOŘÍK, J. a kol. *Krizový management ve veřejné správě: teorie a praxe*. Praha: Ekopress, 2004. 249 s. ISBN 80-86119-83-1.
- VANÍČEK, J., VODEHNAL, O. *Krizový zákon: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 335 s. ISBN 978-80-7552-787-5.
- RYCHETSKÝ, P. *Ústava České republiky: Ústavní zákon o bezpečnosti České republiky: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2015. 1196 s. ISBN 978-80-7478-809-3.
- VANÍČEK, J. a kol. *Právní úprava krizového řízení v ČR: vybrané problémy právní teorie i praxe*. Praha: Eurolex Bohemia, 2006. 402 s. ISBN 80-86861-69-4.
- VILÁŠEK, J., FUS, J. *Krizové řízení v ČR na počátku 21. století*. Praha: Karolinum, 2012. 264 s. ISBN 978-80-246-2170-8.
- VILÁŠEK, J. *Krizové řízení*. Praha: Karolinum, 2009. 81 s. ISBN 978-80-246-1723-7.



- ZPĚVÁK, A. *Zákon o integrovaném záchranném systému: komentář*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2019. 144 s. ISBN 978-80-7598-199-8.

### Články

- ONDRUŠ, R. Zastupování úřadů samosprávných celků Hasičským záchranným sborem České republiky při plnění úkolů při mimořádných událostech a krizových stavech. *Správní právo* č. 3-4/2004.
- VANÍČEK, J. Řešení krizových situací. *Právní rádce* č. 7/2002.
- VAVERA, F. Krizová legislativa – de lege lata. *Kominický věstník* č. 2/2015.
- VAVERA, F. Krizová legislativa - současné pojetí. *112* č. 2/2015.
- TURČÍN, J. *K zákonným zmocněním k vydání nařízení obcí*. *Správní právo* č. 5/2011. [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <https://app.codexis.cz/doc/LT/37506>.

### Právní předpisy

- Ústavní zákon České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky ve znění pozdějších předpisů.
- Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku české republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Ústavní zákon č. 110/1998 Sb., o bezpečnosti České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 241/2000 Sb., o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 222/1999 Sb., o zajištění obrany České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 219/1999 Sb., o ozbrojených silách České republiky ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru), ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 289/1995 Sb., o lesích a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- Zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.
- Nařízení vlády č. 462/2000 Sb., k provedení § 27 odst. 8 a § 28 odst. 5 zákona č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška Ministerstva vnitra č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností, ve znění pozdějších předpisů.

## Judikatura

- Nález Ústavního soudu ze dne 15. 1. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 1554/08.
- Nález Ústavního soudu ze dne 19. 1. 2008, sp. zn. Pl. ÚS 14/07.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 17. 6. 2009, sp. zn. 25 Cdo 1649/2007.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 22. 10. 2009, sp. zn. 25 Cdo 3798/2007.
- Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 6. 2005, sp. zn. 8 As 5/2005.

## Internetové zdroje

- *Charakteristika SO ORP Klatovy*. [online]. [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: [https://www.czso.cz/csu/xp/so\\_orp\\_klatovy](https://www.czso.cz/csu/xp/so_orp_klatovy).
- Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje. *Informační systém ARGIS* [online]. [cit. 2020-02-07]. Dostupné z: <http://www.firebrno.cz/informacni-system-argis>.
- *Jednací řád bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností Klatovy* [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1907&burl=&pt=KR>.
- Magistrát hlavního města Prahy. *Krizový plán* [online]. [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: <https://bezpecnost.praha.eu/clanky/krizovy-plan>.
- *Metodika ke zpracování typových plánů* [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.hzscr.cz/clanek/casopis-112-rocnik-xvi-cislo-2-2017.aspx?q=Y2hudW09Ng%3D%3D>.
- Ministerstvo vnitra. *Přehled zákonných zmocnění pro vydávání právních předpisů územních samosprávných celků k 1. 2. 2010*. [online]. [cit. 2020-03-07]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/prehled-zakonných-zmocneni-pdf.aspx>.
- *Odbor vnitřních věcí (OVV) Klatovy*. [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=140&burl=&pt=ST>

- *Organizační schéma krizového štábu ORP Klatovy*. [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1912&burl=&pt=KR>.
- *Před 10 lety si orkán Kyrill vyžádal 48 obětí, čtyři v ČR*. Reflex [online]. 15. ledna 2017 [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/zpravy/77072/pred-10-lety-si-orkan-kyrill-vyzadal-48-obeti-ctyri-v-cr.html>.
- *Přehled zdrojů a pravděpodobných mimořádných událostí, včetně možnosti jejich vzniku, rozsahu a ohrožení pro území správního obvodu obce s rozšířenou působností Klatovy* [online]. [cit. 2020-03-01]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1899&burl=&pt=KR>.
- *Statut bezpečnostní rady obce s rozšířenou působností Klatovy* [online]. [cit. 2020-03-02]. Dostupné z: <https://www.klatovy.cz/mukt/fr.asp?tab=mukt&id=1907&burl=&pt=KR>.
- *Zpráva o průběhu a řešení následků silného větru na území Plzeňského kraje – leden 2007*. [online]. [cit. 2020-02-20]. Dostupné z: <https://www.plzensky-kraj.cz/article/zprava-o-prubehu-a-reseni-nasledku-silneho-vetru-na-uzemi-plzenskeho-kraje-leden-2007>.

### **Ostatní zdroje**

- Usnesení vlády České republiky č. 1500 ze dne 24. listopadu 2008.
- Jednací řád Bezpečnostní rady Plzeňského kraje č.j. H/115/16 ze dne 21. listopadu 2016.
- Rozhodnutí vlády České republiky č. 11 ze dne 24. ledna 2007.
- Směrnice Ministerstva vnitra č. j. PO-365/IZS-2004 ze dne 8. října 2004, kterou se stanoví jednotná pravidla organizačního uspořádání krizového štábu kraje a obce, jeho uvedení do pohotovosti, vedení dokumentace a některé další podrobnosti.
- Směrnice Ministerstva vnitra č. j. MV-117572-2/PO-OKR-2011 ze dne 24. listopadu 2011, kterou se stanoví jednotná pravidla

organizačního uspořádání krizového štábu kraje, krizového štábu obce s rozšířenou působností a krizového štábu obce.

- HZS PLZEŇSKÉHO KRAJE, územní odbor Klatovy. Kyrill 2007 ÚO KT. *Evidence výjezdů*. Klatovy, 2007.
- HZS Plzeňského kraje, územní odbor Klatovy. *Krizový plán ORP Klatovy*. Klatovy, 2019.